

Piotr Szajner
Konrad Walczyk

KONIUNKTURA W ROLNICTWIE I KWARTAŁ 2021

ISSN 2392-3741

Badanie okresowe nr 130

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Piotr Szajner
Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
<http://www.sgh.waw.pl/instituty/irg>

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2021

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3741

Nr Rej. PR 18392

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 130. W badaniu uczestniczyło 2309 gospodarstw rolnych. Metoda badawcza opisana jest na stronie <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1) Wskaźnik koniunktury	7
	2) Nastroje gospodarstw rolnych	10
	3) Przychody pieniężne.....	13
	4) Oszczędności.....	16
	5) Zadłużenie.....	19
	6) Zakupy nawozów mineralnych.....	22
	7) Zakupy pasz treściwych.....	25
	8) Zakupy środków ochrony roślin	28
	9) Inwestycje w maszyny i urządzenia	31
	10) Inwestycje w budynki i budowle.....	34
	11) Dostępność kredytów preferencyjnych	37
	12) Zamiar wzięcia kredytu	40
	13) Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego	43
	14) Zaciągnięcie kredytu rynkowego.....	46
	15) Znaczenie dopłat UE względem uzyskanych przychodów	49
III.	SUMMARY.....	51
IV.	KONIUNKTURA W ROLNICTWIE W 2020 r.	52

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W pierwszym kwartale 2021 r. koniunktura rolna uległa ponownemu pogorszeniu. Wartość wskaźnika koniunktury w rolnictwie IRG SGH (IRGAGR) zmniejszyła się w porównaniu z IV kwartałem 2020 r. o 5,1 pkt, do wysokości -10,6 pkt. Pogorszenie się sytuacji w rolnictwie o tej porze roku jest zjawiskiem typowym (o charakterze sezonowym). W historii badania koniunktury rolnej przez IRG SGH tylko raz – w 2017 r. – zdarzyło się, by wartość IRGAGR wzrosła (zaledwie o 0,5 pkt) w pierwszym kwartale roku. Średnia wartość spadków w I kwartale z ostatnich 20 lat wynosi 6,1 pkt, więc tegoroczny należy ocenić jako umiarkowany.

Sezonowe osłabienie się aktywności rolniczej jest determinowane warunkami atmosferycznymi, a bezpośrednio wynika ze spadku przychodów z produkcji rolnej. Tym razem wartość wskaźnika wyrównanych przychodów pieniężnych, jednej z dwóch składowych ogólnego wskaźnika koniunktury, obniżyła się o 10,4 punktu, co jest spadkiem niewiele większym od przeciętnego (9,5 pkt). Zmniejszenie się przychodów pieniężnych miało dwie przyczyny. Pierwszą był spadek cen skupu żywca drobiowego i trzody chlewnej, który nie został zrekompensowany wzrostem cen zbóż i mleka. Znacznie niższe były także ceny uzyskiwane za ziemniaki. Drugim powodem był sezonowy spadek wolumenu sprzedaży produktów rolnych w miesiącach zimowych.

Wartość drugiej składowej wskaźnika koniunktury, opisującej nastroje panujące w gospodarstwach rolnych, zwiększyła się o 5,4 pkt. Również ta zmiana jest bliska średniej z ostatnich 20 lat. Poprawa nastrojów jest więc raczej spowodowana zwyczajnym przyływem optymizmu, związanym z oczekiwaniem nadejścia wiosennego ożywienia.

Wartość wskaźnika koniunktury jest niższa niż przed rokiem o 3,8 pkt. To trzeci kwartał z rzędu, w którym roczny spadek wartości wskaźnika sięga 4-5 punktów. Kolejny kwartał powinien przynieść zmianę w rocznej dynamice wskaźnika z uwagi na tzw. efekt bazy (bardzo niski poziom IRGAGR w drugim kwartale 2020 r.). To zarazem okres wiosennego ożywienia w rolnictwie, po którym należy spodziewać się odwrócenia się tendencji spadkowej trwającej od połowy 2017 roku.

2. Pogorszenie się koniunktury w ciągu kwartału odnotowały niemal wszystkie grupy gospodarstw rolnych, z wyjątkiem zajmujących się uprawą roślin wieloletnich (wzrost wartości wskaźnika o 8,2 pkt) oraz chowem i hodowlą zwierząt (o 1,5 pkt). Poprawa w tych dwóch grupach jest skutkiem silnego polepszenia się nastrojów (wzrostu wartości wskaźnika zaufania, składowej ogólnego wskaźnika koniunktury).

W największym stopniu kwartalne pogorszenie się koniunktury odczuły gospodarstwa położone w makroregionie północnym (spadek wartości IRGAGR o 9,8 pkt), gospodarstwa o powierzchni pow. 50 ha (o 6,4 pkt), prowadzone przez osoby w wieku 46-60 lat (o 7,7 pkt), z wykształceniem średnim lub pomaturalnym zawodowym (o 5,7 pkt) oraz gospodarstwa prowadzące działalność inną niż uprawa roślin i chów/hodowla zwierząt (o 25,7 pkt). Zmiany w skali roku w poszczególnych grupach gospodarstw rolnych są co do kierunku podobne zmianom kwartalnym

3. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych¹ zmniejszyła się w skali kwartału o 18,7 pkt i wynosi -24,3 pkt. Jest niższa niż przed rokiem

---

¹ Salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych nie należy mylić ze wskaźnikiem wyrównanych przychodów pieniężnych, będącym składnikiem ogólnego wskaźnika koniunktury IRGAGR. Wskaźnik wyrównanych przychodów pieniężnych jest średnią ważoną czterech sald odpowiedzi na pytania dotyczące przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych: salda diagnostycznego i salda prognostycznego z okresu, w którym wskaźnik jest liczony, oraz salda diagnostycznego i salda prognostycznego z okresu poprzedzającego. Jest więc niejako „obciążony przeszłością”. Taka konstrukcja ma na celu osłabić jego podatność na silne wahania poszczególnych sald pod wpływem czynników nadzwyczajnych i działających krótkotrwale, a zarazem nadać mu do pewnego stopnia charakter wyprzedzający (prognostyczny).

o 7,0 pkt. W największym stopniu spadły przychody gospodarstw: największych, o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda niższa niż w IV kwartale ub.r. o 31,3 pkt), położonych w makroregionie północnym (o 29,9 pkt), prowadzonych przez osoby w wieku pow. 60 lat (o 30,9 pkt), z wykształceniem wyższym (o 27,7 pkt) i zajmujących się działalnością inną niż uprawa roślin czy chów bądź hodowla zwierząt (o 52,2 pkt). Rolnicy spodziewają się wzrostu poziomu przychodów w następnym kwartale, co jest uzasadnione, po pierwsze, utrzymaniem się dużego popytu na surowce rolne, odzwierciedlającym się w wysokich cenach skupu i na targowiskach, a po drugie, przewidywanym, sezonowym wzrostem wielkości produkcji.

4. W ślad za spadkiem przychodów nastąpił spadek oszczędności gospodarstw rolnych. Wartość salda jest niższa o 8,4 pkt niż w IV kwartale 2020 r., osiągając poziom -28,6 pkt. Spadek w skali roku wyniósł 3,6 pkt. Spadek oszczędności zanotowano dla wszystkich grup gospodarstw; największy dla gospodarstw o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda zmniejszyła się o 14,4 pkt), położonych w makroregionie północnym (o 22,2 pkt), prowadzonych przez osoby w wieku 46-60 lat (o 10,6 pkt), z wykształceniem wyższym (o 17,4 pkt) i gospodarstw prowadzących działalność inną niż uprawa roślin czy chów i hodowla zwierząt (o 42,3 pkt). Przewidywany jest dalszy spadek oszczędności gospodarstw rolnych w następnym kwartale.

5. Nie zmienił się stan zadłużenia gospodarstw rolnych. Wartość salda wynosi -29,6 pkt i jest wyższa niż w I kwartale 2020 r. o 2,6 pkt². Zmiany stanu zadłużenia w poszczególnych grupach są zróżnicowane. Najbardziej wzrosło zadłużenie gospodarstw położonych w makroregionie zachodnim (wartość salda zwiększyła się o 4,5 pkt), prowadzonych przez osoby z wyższym wykształceniem (o 4,0 pkt) i zajmujących się uprawą roślin wieloletnich (o 11,4 pkt). Największą poprawę odnotowały gospodarstwa małe, o powierzchni do 7 ha (wartość salda niższa niż w poprzednim kwartale o 5,3 pkt), położone w makroregionie południowym (o 9,6 pkt), zajmujące się chowem i hodowlą zwierząt (o 4,0 pkt). Rolnicy spodziewają się pogorszenia się stanu ich zadłużenia w najbliższym okresie.

6. Nie odnotowano większych zmian zakupów obrotowych środków produkcji. Wartości sald odpowiedzi na pytania o wielkości zakupów nawozów sztucznych i pasz treściwych zwiększyły się zaledwie o 0,1 i 2,1 pkt, odpowiednio, zaś wartość salda dot. wydatków na nabycie środków ochrony roślin obniżyła się o 1,1 pkt. Wartości wszystkich trzech sald są niższe niż przed rokiem odpowiednio o: 1,3, 11 i 3,3 pkt.

7. O 3,5 punktu proc. (do wysokości 39,2%) wzrósł odsetek gospodarstw rolnych, które dokonały lub zamierzają dokonać zakupu maszyn i urządzeń rolniczych. Jest o 0,9 pkt proc. wyższy niż w I kwartale 2020 r. Z kolei odsetek gospodarstw, które poczyniły lub planują poczynić inwestycje w budynki i budowle, zmniejszył się o 0,1 pkt proc. Wynosi obecnie 16,8% i jest niższy niż rok temu o 0,8 pkt proc.

8. Ponownie zmniejszyła się dostępność kredytów preferencyjnych. Odsetek rolników, którzy informują o trudnościach z uzyskaniem kredytu na warunkach preferencyjnych wzrósł z 32,5% do 34,3%, zaś odsetek gospodarstw rolnych, które wzięły kredyt preferencyjny, obniżył się z 26,4% do 25,7%. Zmalał również – o 0,4 pkt proc. – odsetek gospodarstw rolnych, które otrzymały kredyt na zasadach rynkowych. Wzrosła natomiast skłonność do zaciągania kredytów; odsetek gospodarstw, które zamierzają zaciągnąć kredyt w najbliższym okresie, zwiększył się o 3,3 pkt proc.

9. W ocenie rolników zmniejszyło się znaczenie dopłat bezpośrednich z funduszy UE w finansowaniu produkcji rolnej. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie obniżyła się z 30,4 pkt do 28,3 pkt. Obecnie 87% ankietowanych uważa, że dopłaty mają co najmniej średnie znaczenie dla ich

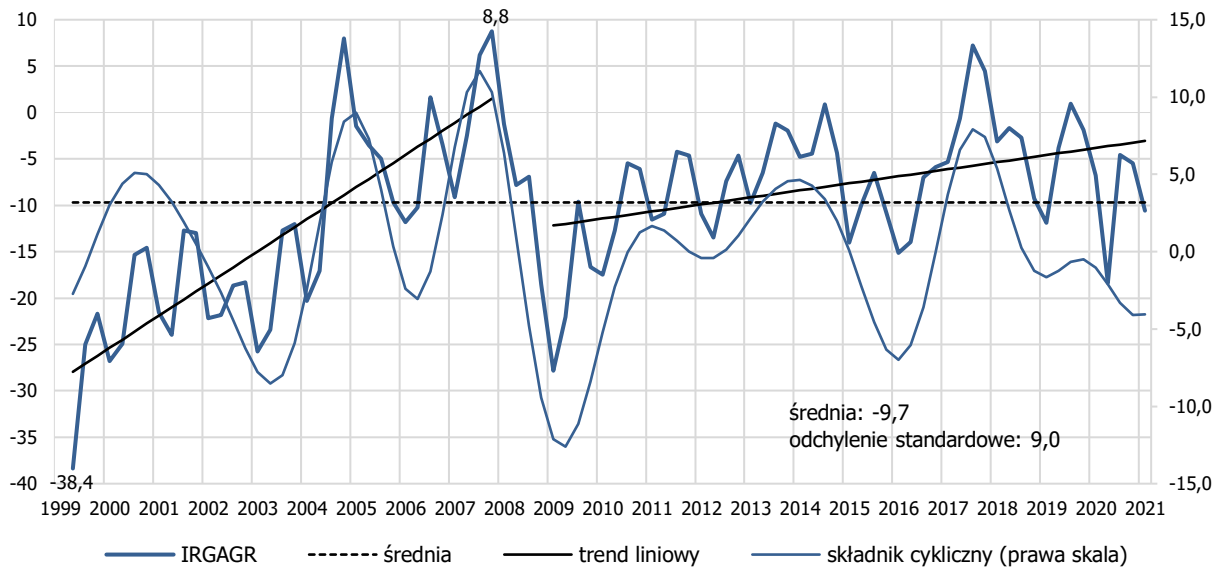
---

² W przypadku tego pytania wzrost wartości salda oznacza pogorszenie się sytuacji (tu: w skali roku).

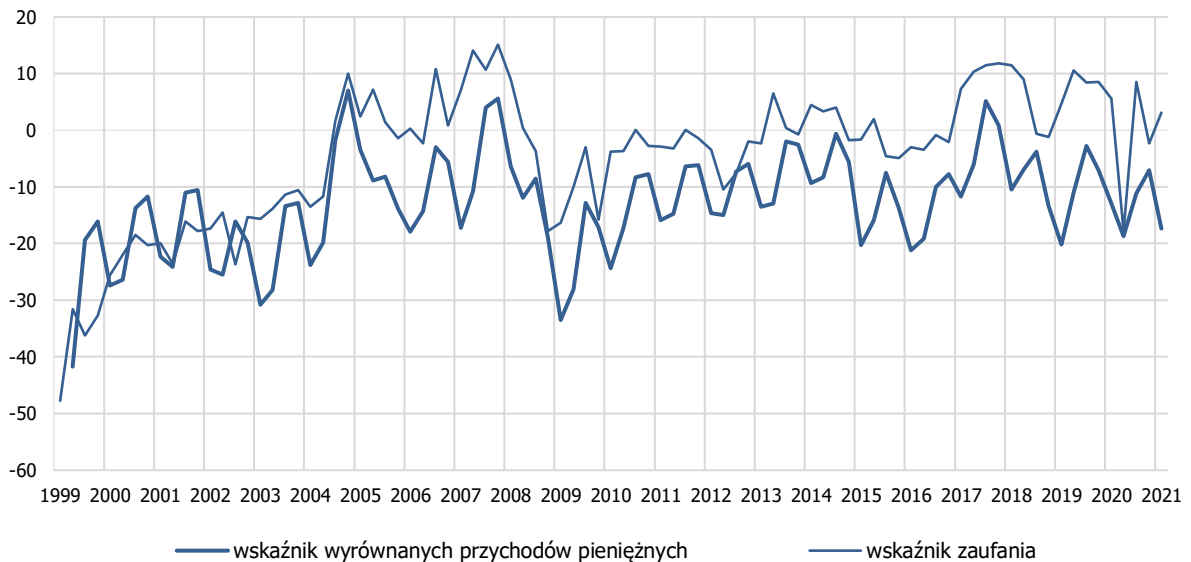
działalności, a jedynie 14,4% rolników jest zdania, że dopłaty ze środków UE mają niewielkie znaczenie bądź w ogóle z nich nie korzystają. Pytanie o znaczenie dopłat bezpośrednich zostało zadane po raz pierwszy w styczniu 2009 r. i ani razu odsetek gospodarstw rolnych, dla których dopłaty są znaczącym źródłem finansowania produkcji, nie spadł poniżej 82%.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

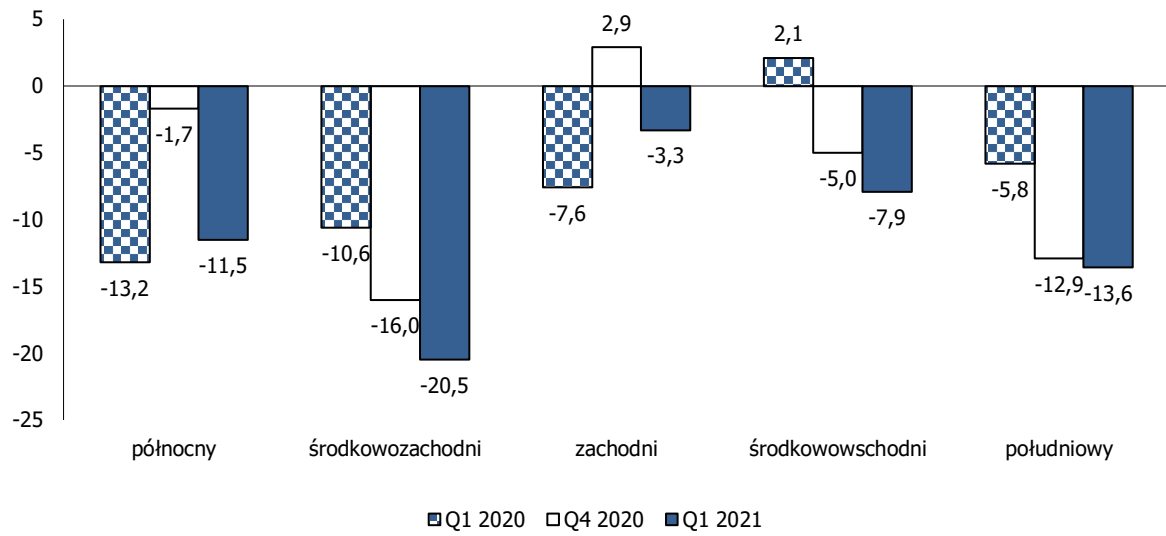
1. Wskaźnik koniunktury w rolnictwie

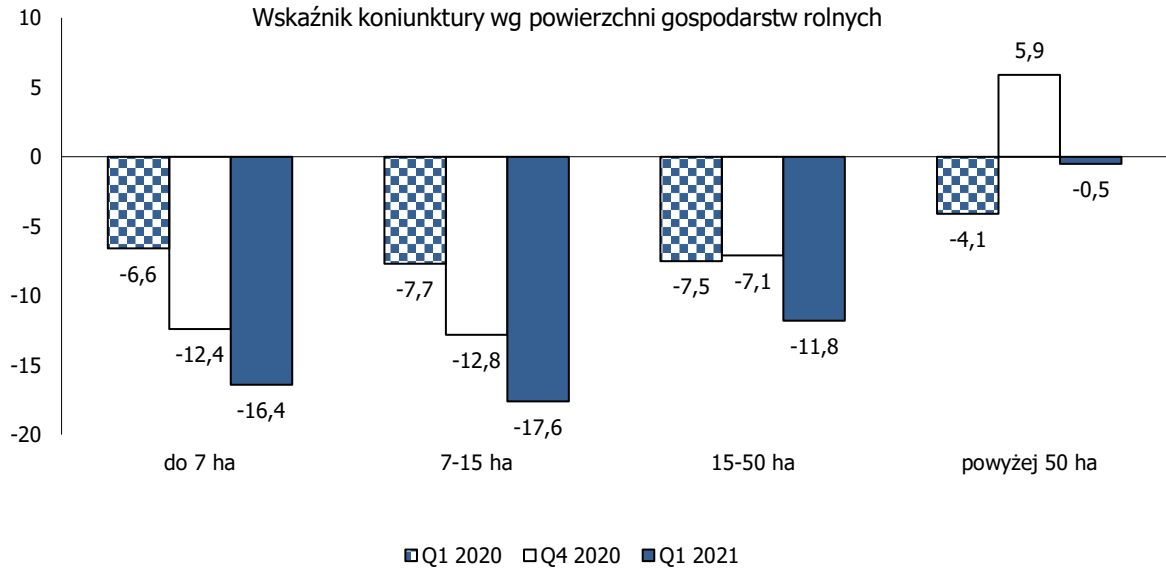
	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
1. wskaźnik przychodów pieniężnych	-7,1	-13,0	-18,7	-11,1	-7,0	-17,4
2. wskaźnik zaufania	8,6	5,6	-17,7	8,5	-2,4	3,1
wskaźnik koniunktury ($1 \cdot x_{\frac{2}{3}} + 2 \cdot x_{\frac{1}{3}}$)	-1,9	-6,8	-18,4	-4,6	-5,5	-10,6

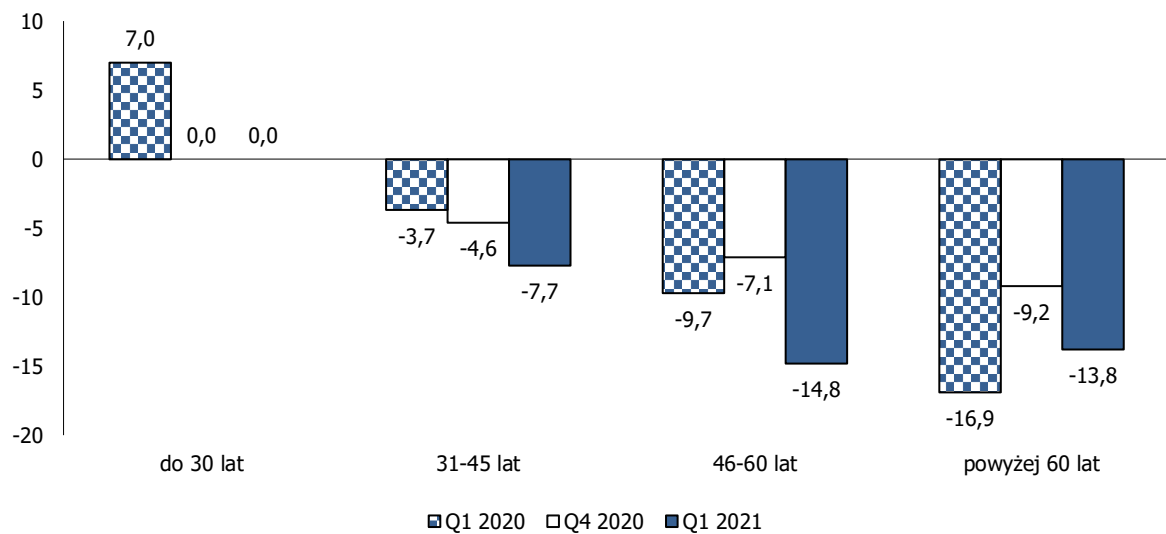
Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

Wskaźnik koniunktury wg powierzchni gospodarstw rolnych

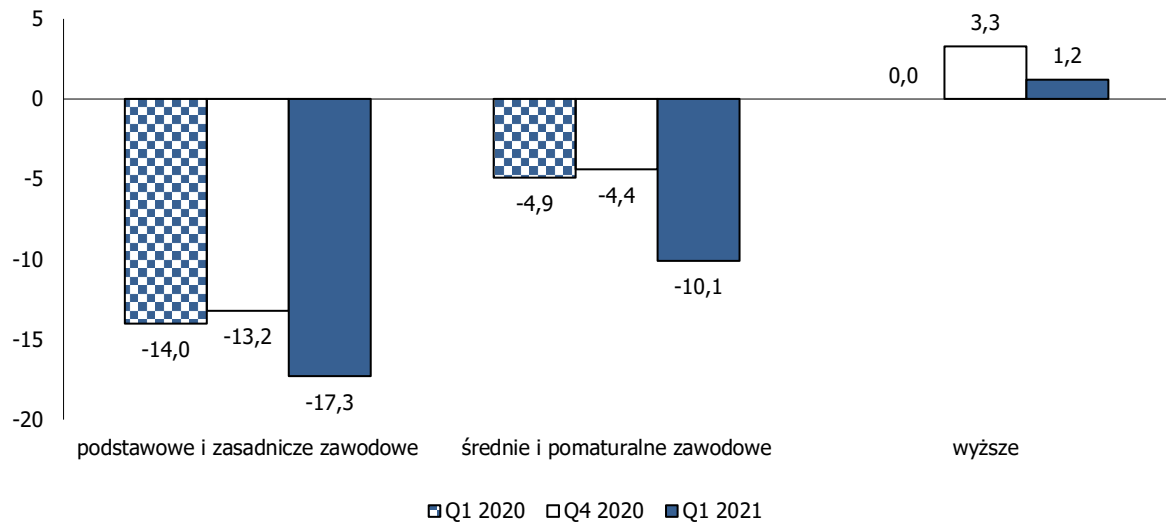

Wskaźnik koniunktury wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

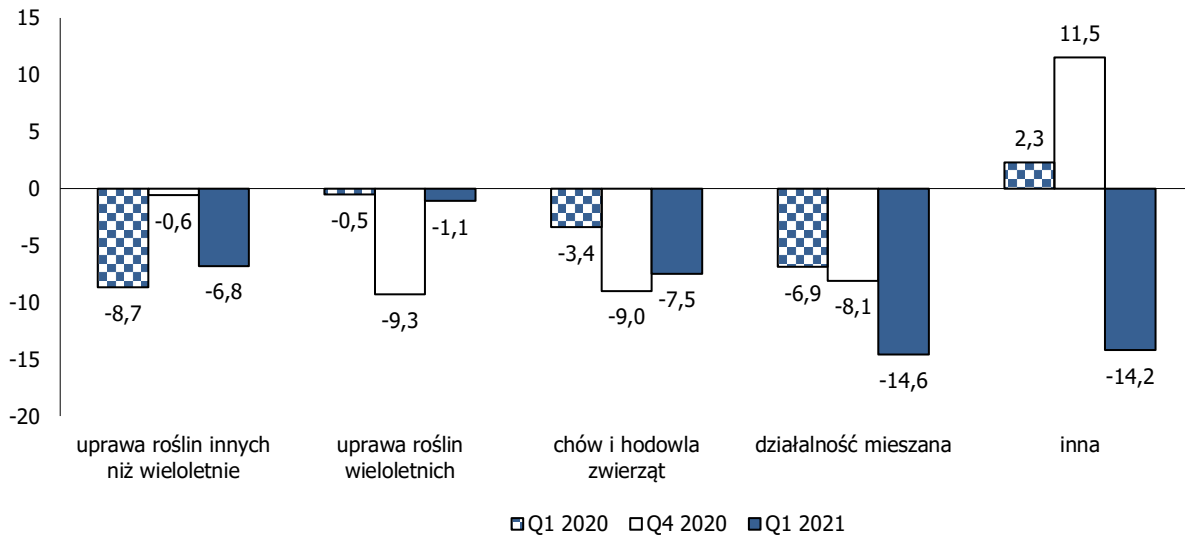

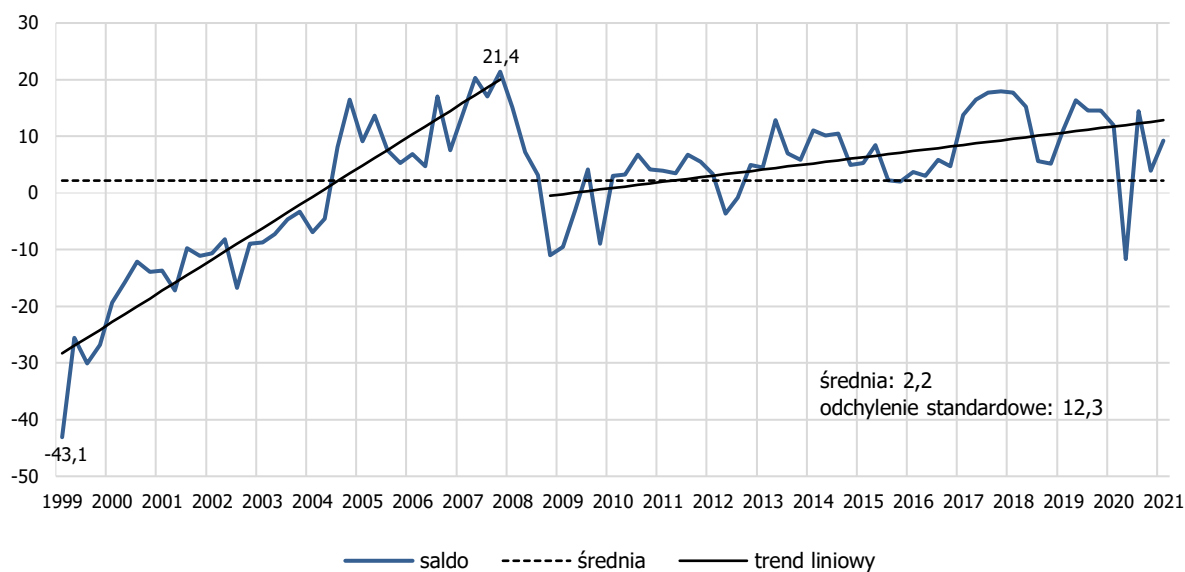
Wskaźnik koniunktury wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

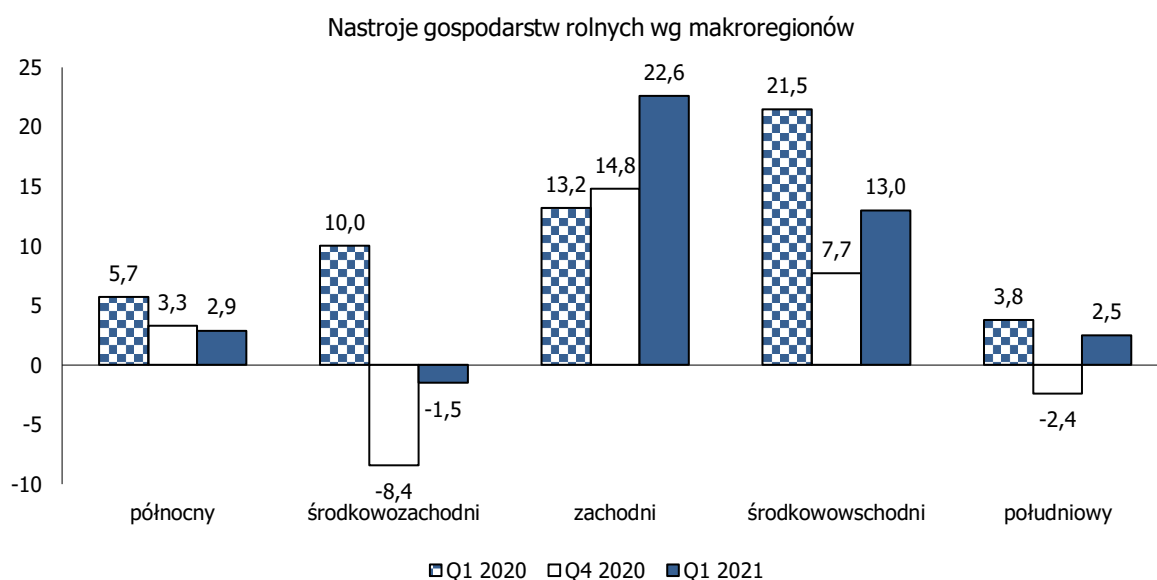
Wskaźnik koniunktury wg grup PKD 2007

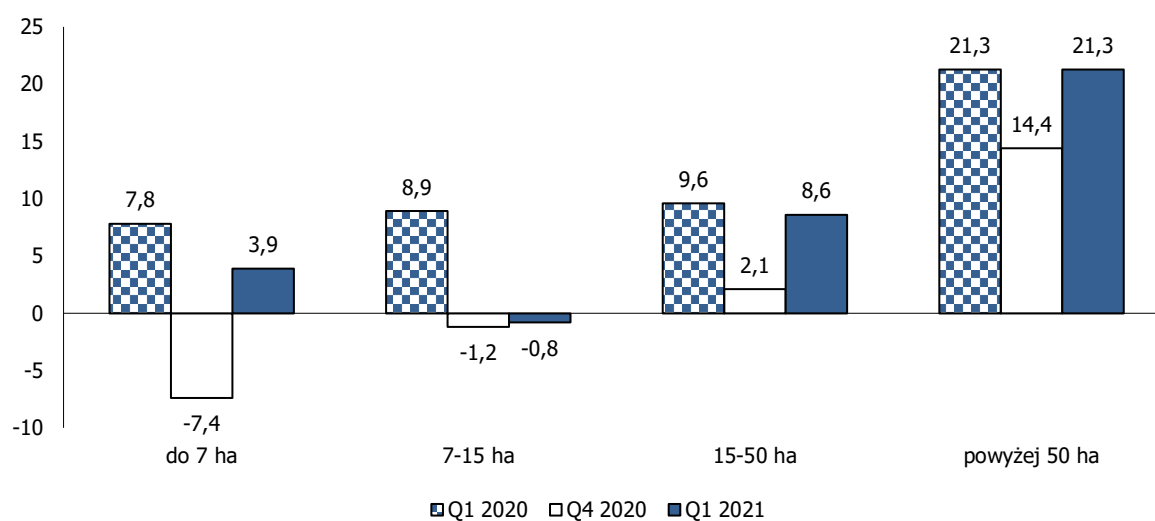
2. Nastroje gospodarstw rolnych

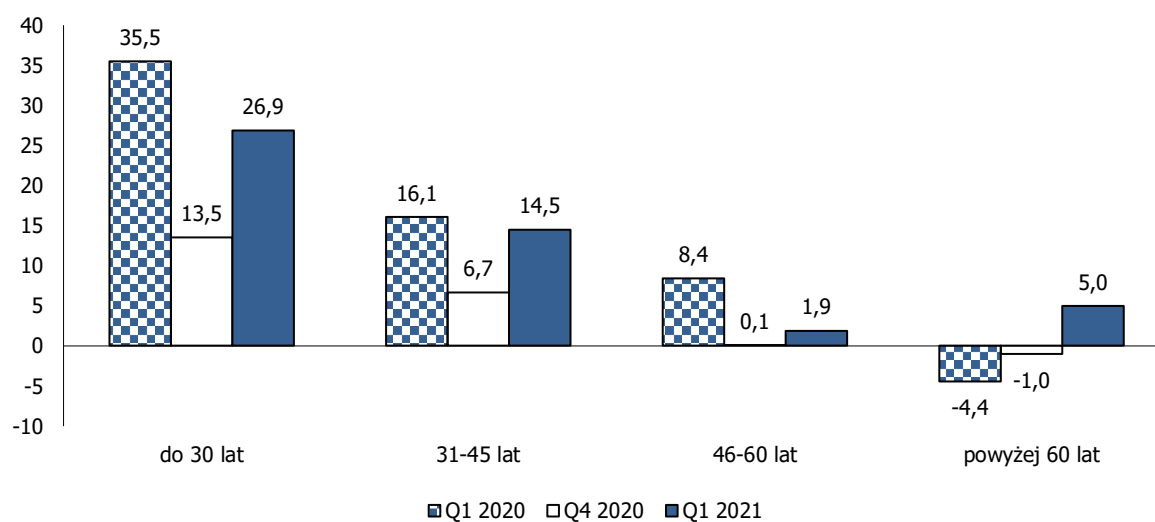
	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
1. z ufnością	27,1	24,4	13,9	27,9	20,7	23,8
2. z obawą	60,4	63,0	60,5	58,6	62,5	61,5
3. ze strachem	12,5	12,5	25,6	13,5	16,8	14,6
saldo (1.-3.)	14,6	11,9	-11,7	14,4	3,9	9,2
wskaźnik zaufania (1.-2.*0,1-3.)	8,6	5,6	-17,7	8,5	-2,4	3,1

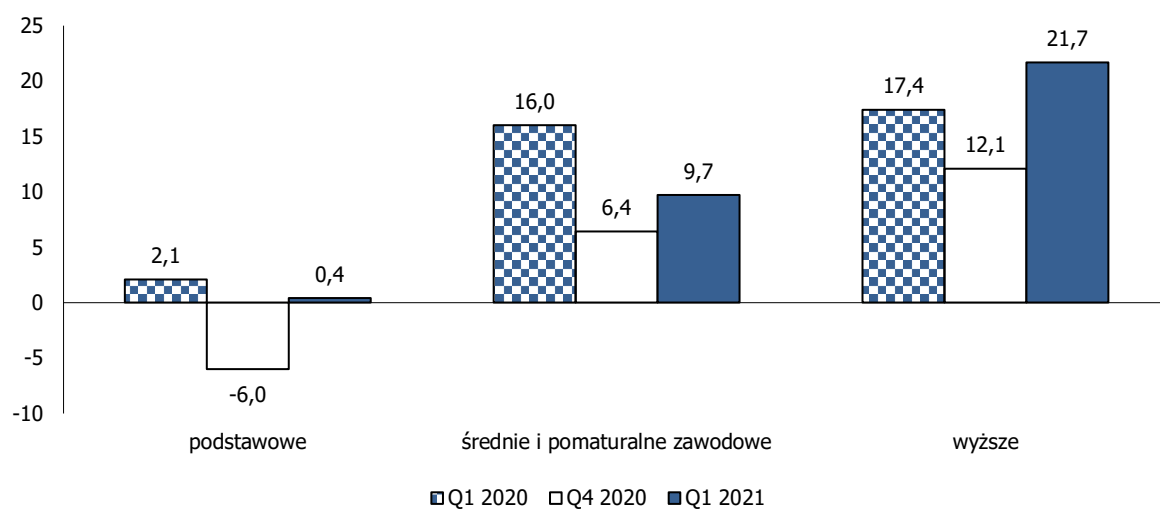
Nastroje gospodarstw rolnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

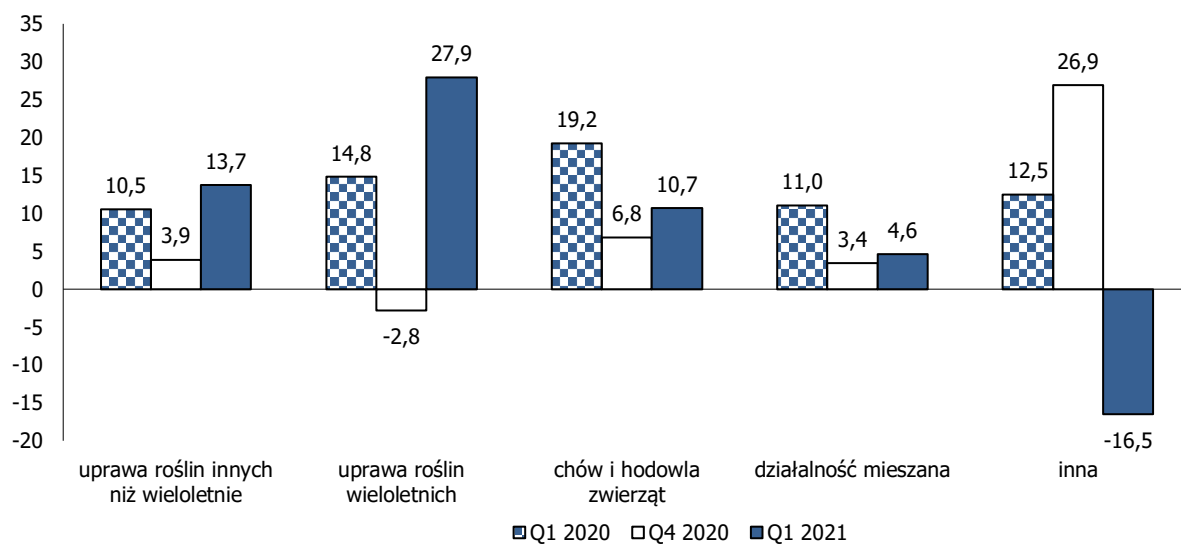
Nastroje gospodarstw rolnych wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

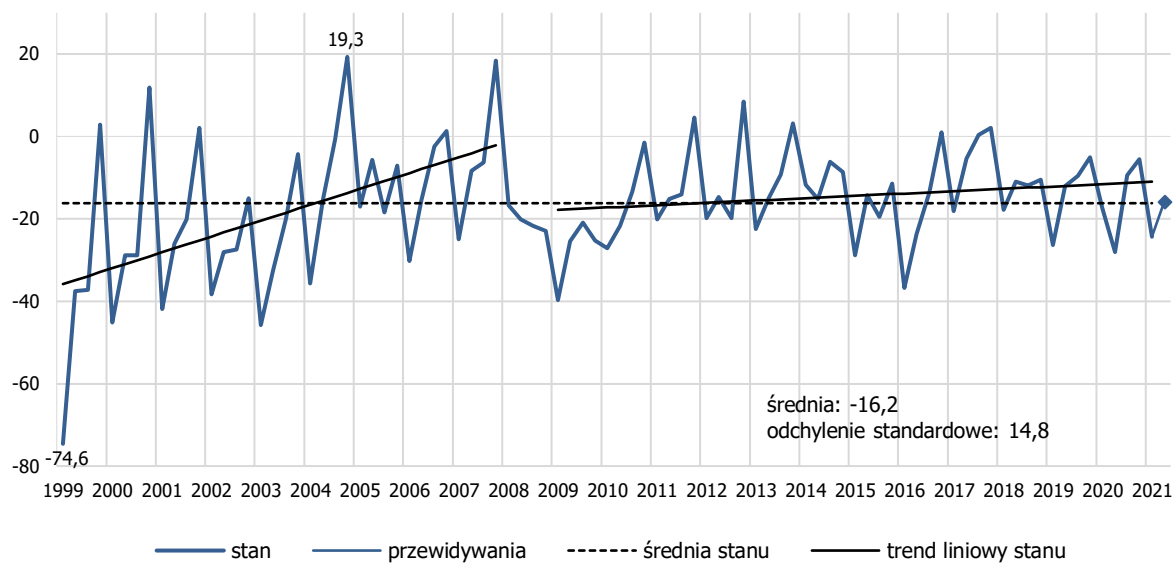
Nastroje gospodarstw rolnych wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

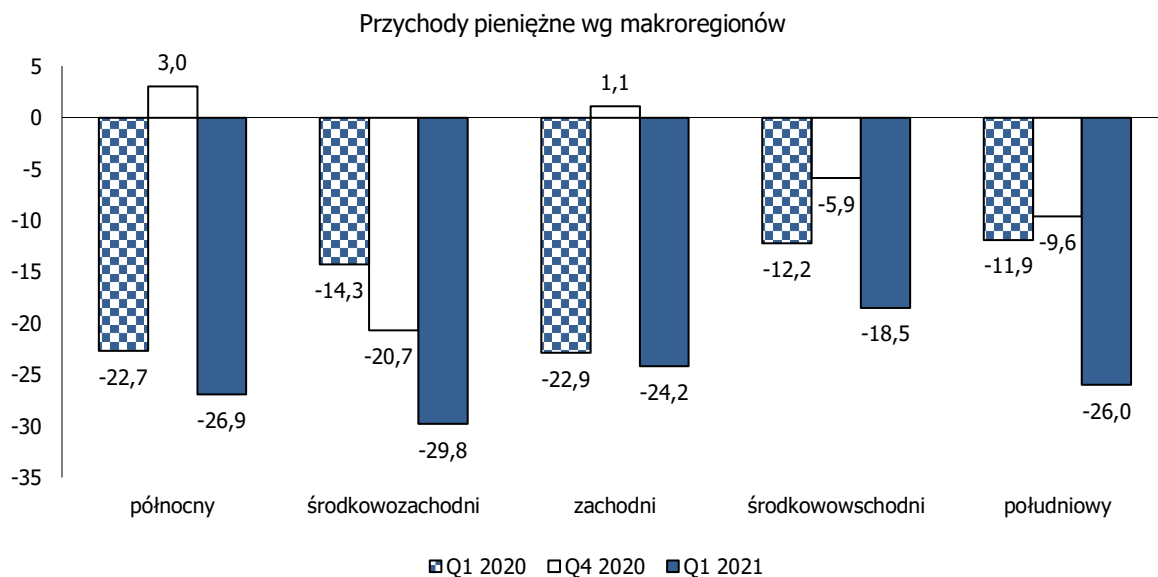
Nastroje gospodarstw rolnych wg grup PKD 2007

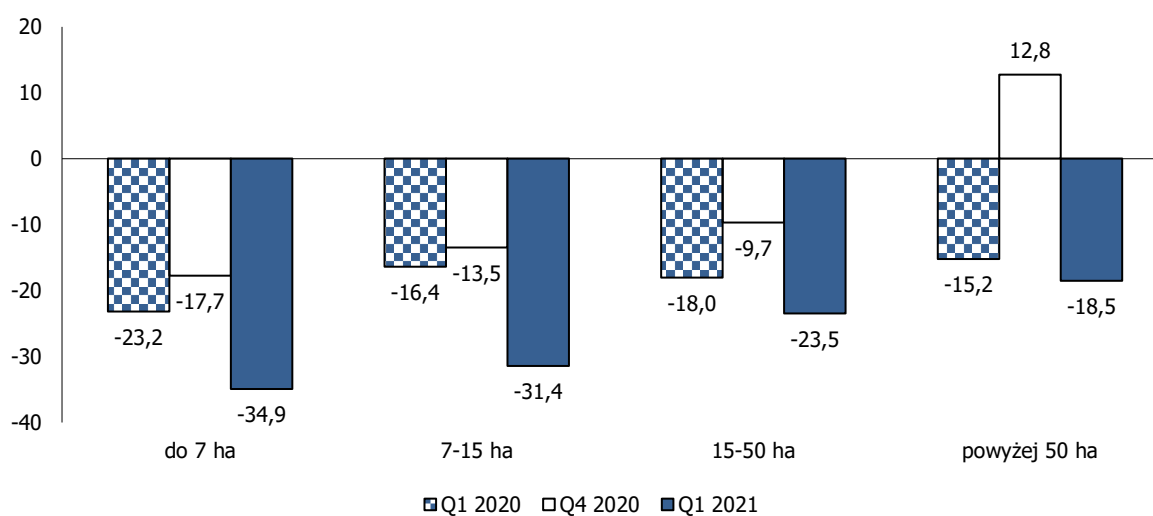
3. Przychody pieniężne

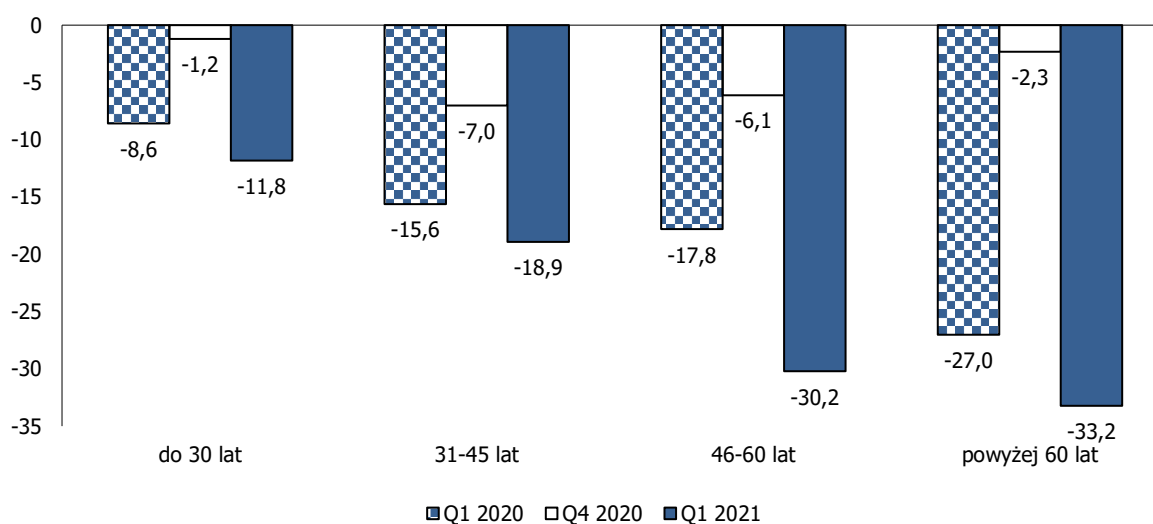
	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrosły	27,7	19,2	15,9	24,7	27,9	18,0	18,3
2. nie zmieniły się	39,6	44,2	40,2	41,0	38,6	39,7	47,6
3. zmalały	32,8	36,5	43,9	34,2	33,5	42,3	34,1
4. brak	6,0	8,1	10,3	7,2	4,4	7,4	7,2
saldo (1.-3.)	-5,1	-17,3	-28,0	-9,5	-5,6	-24,3	-15,8

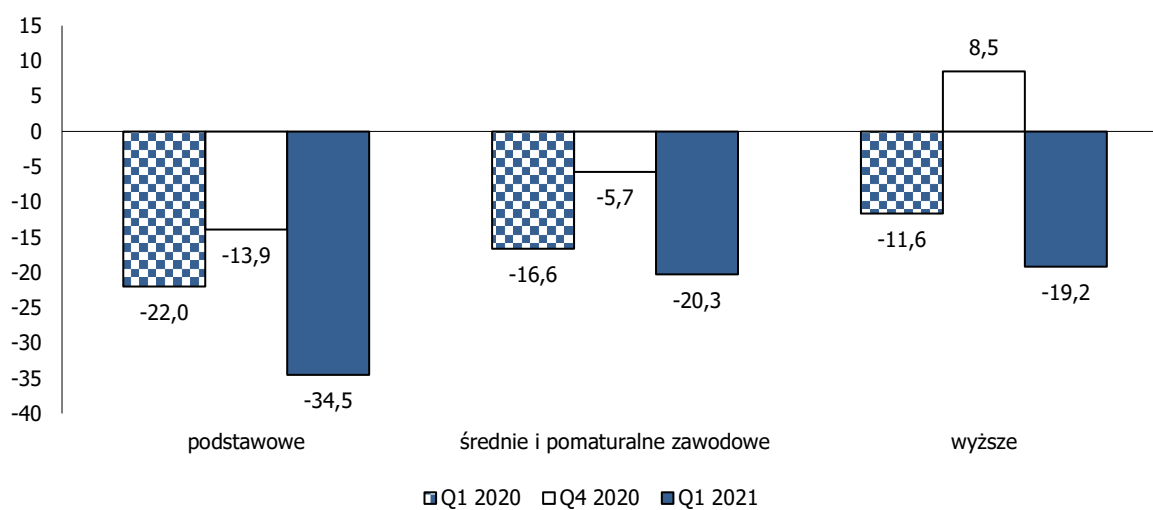
Przychody pieniężne wg powierzchni gospodarstw rolnych

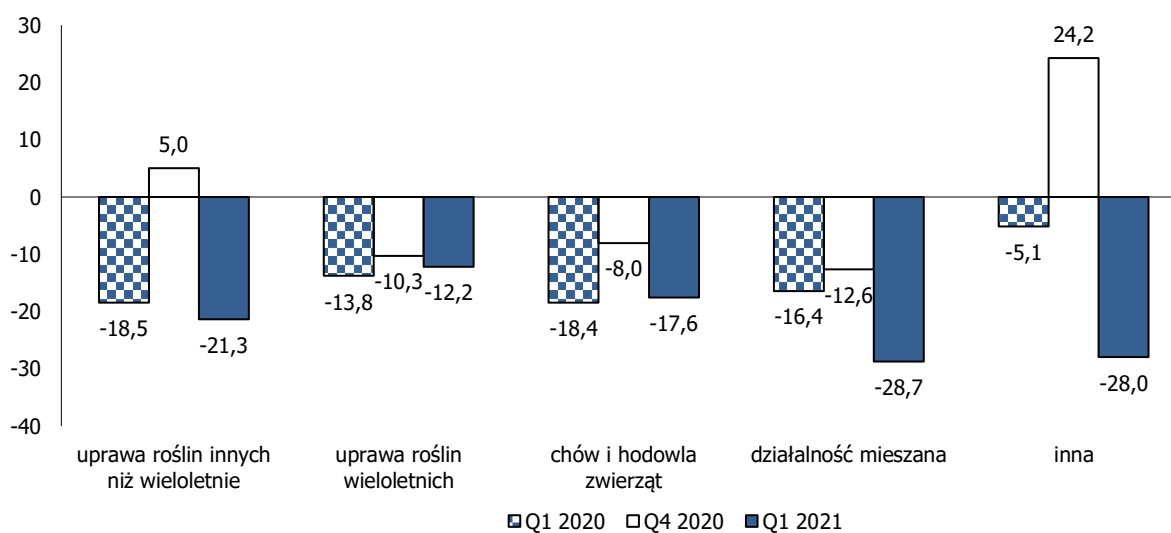
Przychody pieniężne wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

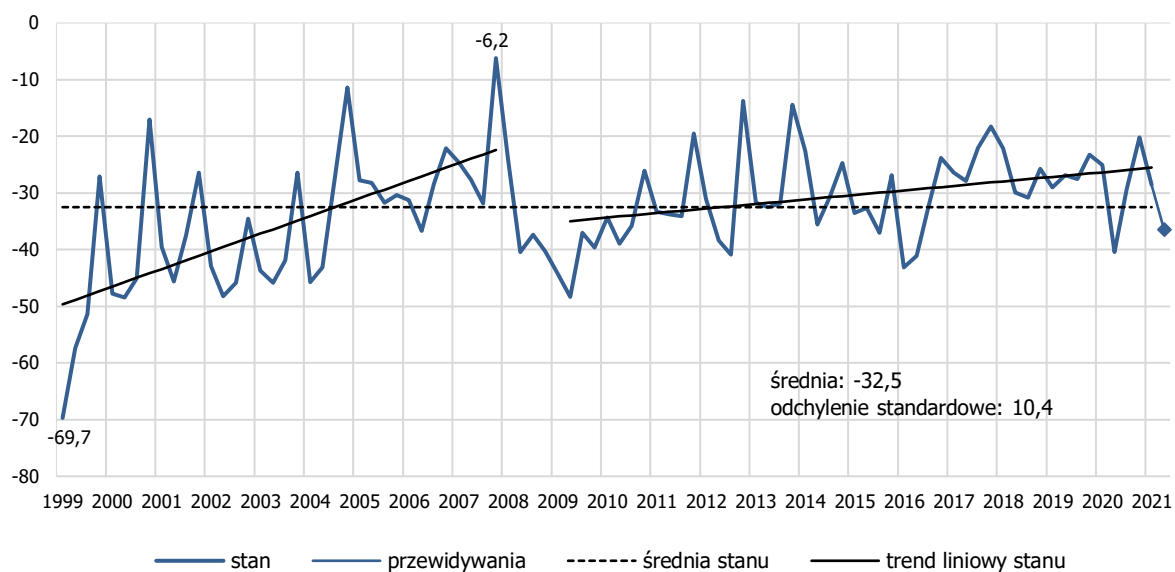
Przychody pieniężne wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

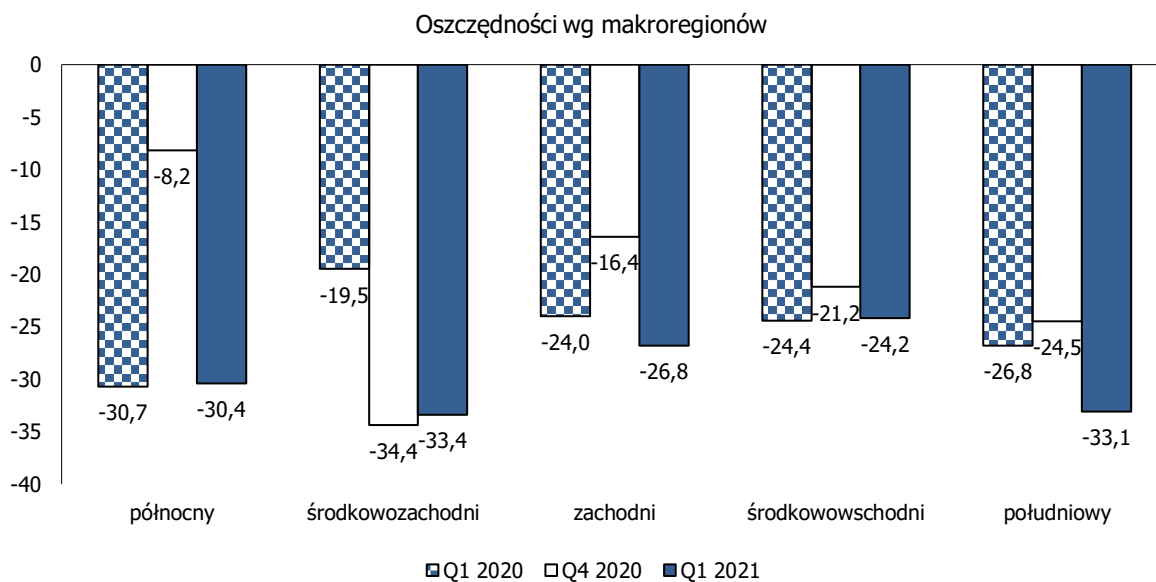
Przychody pieniężne wg grup PKD 2007

4. Oszczędności

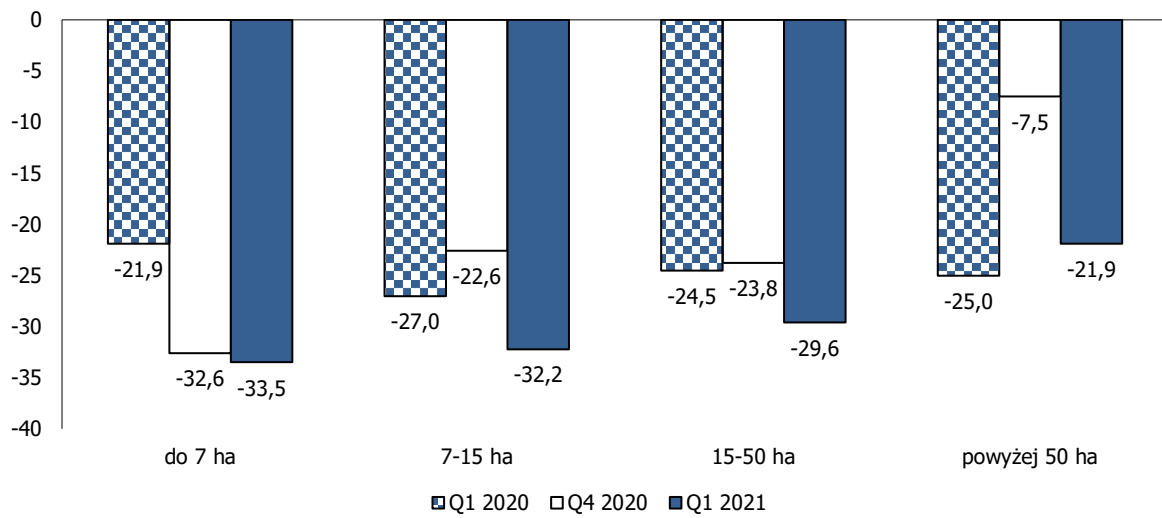

	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrosły	14,9	12,1	8,5	12,7	16,4	12,9	10,5
2. nie zmieniły się	47,0	50,9	42,6	45,3	47,0	45,6	42,6
3. zmalały	38,1	37,1	48,9	42,0	36,6	41,5	46,9
4. brak	16,2	14,8	15,7	15,4	15,9	13,4	13,6
saldo (1.-3.)	-23,2	-25,0	-40,4	-29,3	-20,2	-28,6	-36,4

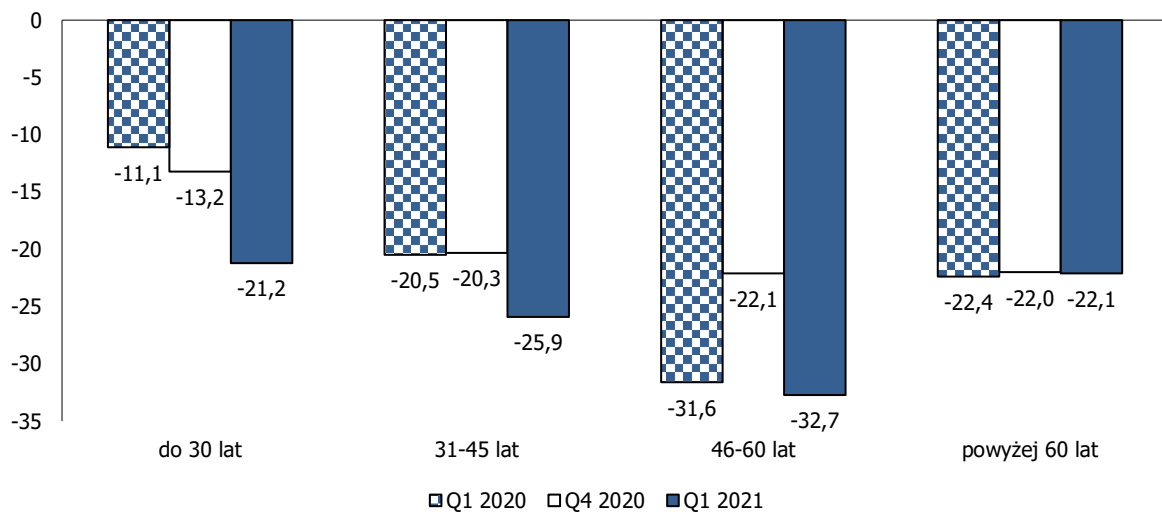

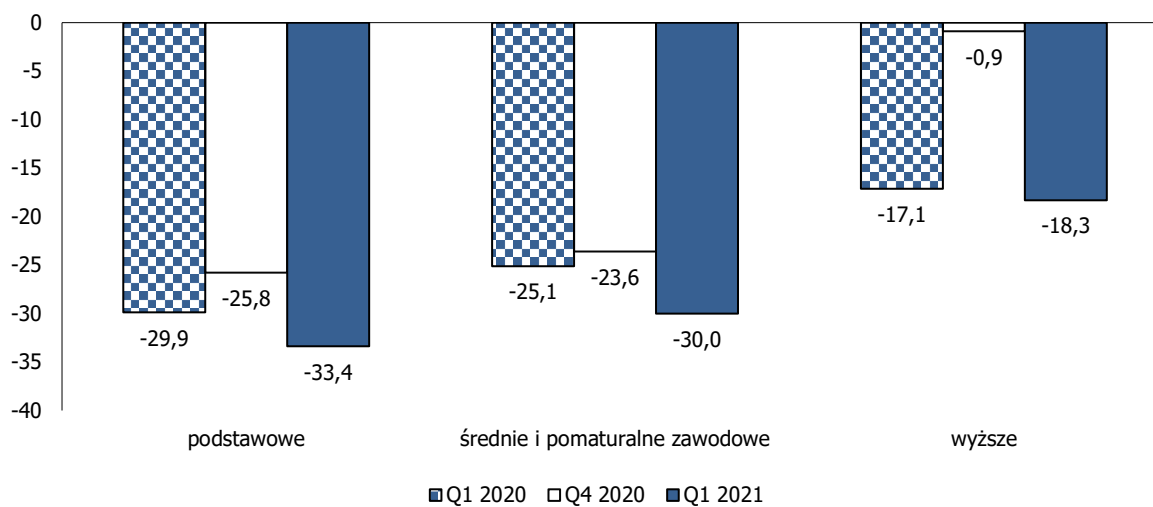
Oszczędności wg powierzchni gospodarstw rolnych

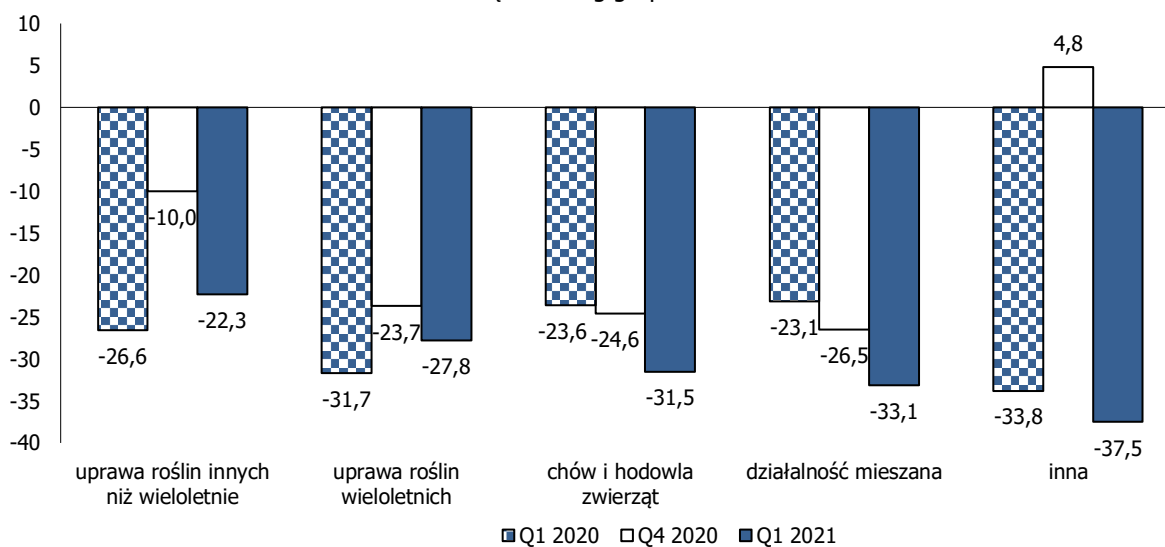
Oszczędności wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

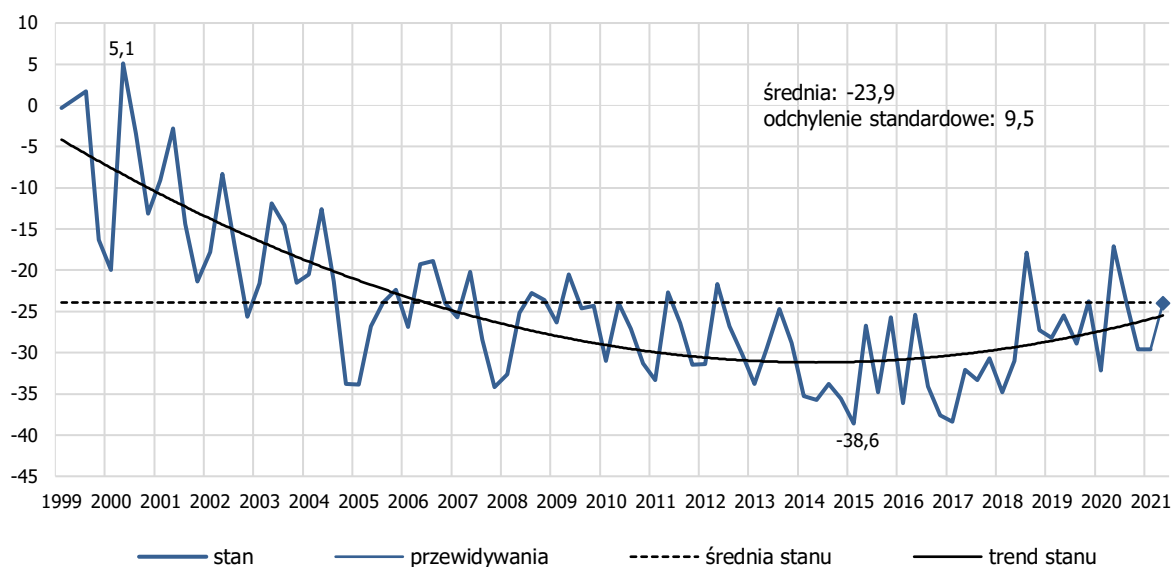
Oszczędności wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

Oszczędności wg grup PKD 2007

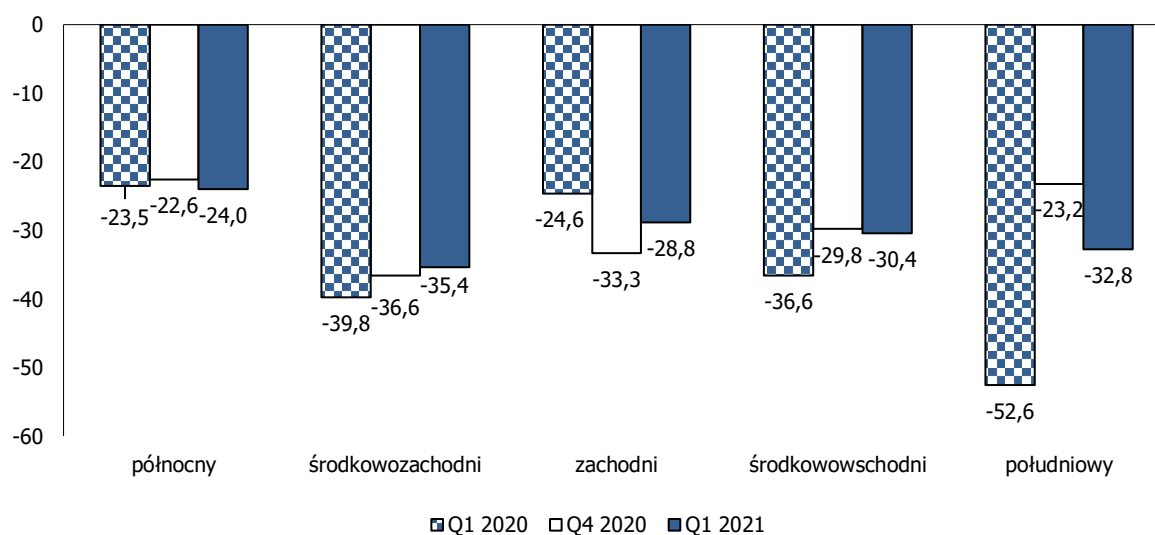

5. Zadłużenie

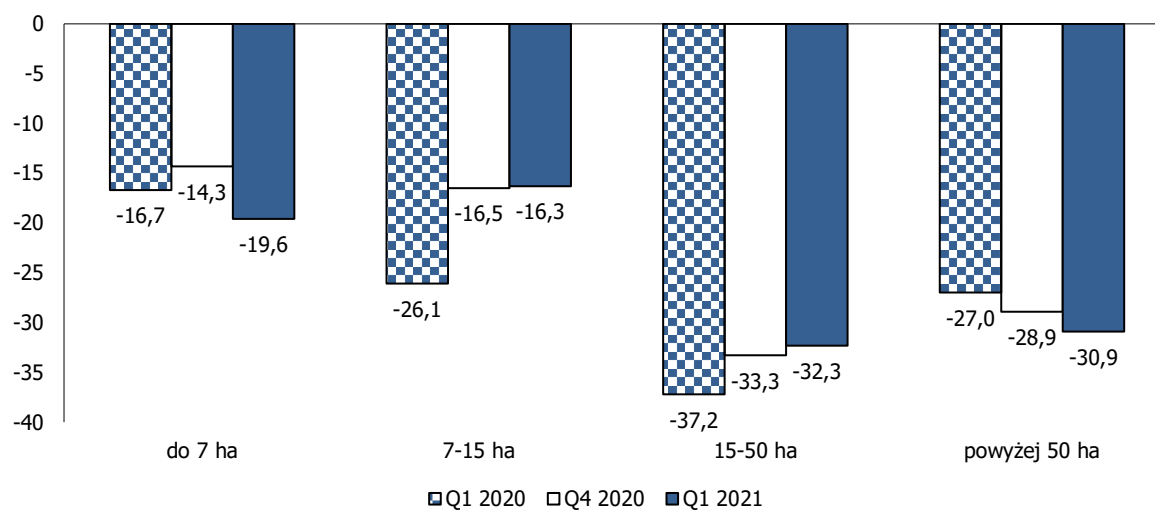

	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrosło	15,9	12,5	18,1	14,5	12,5	12,2	16,5
2. nie zmieniło się	44,4	42,8	46,7	47,4	45,5	46,0	43,0
3. zmalało	39,7	44,7	35,2	38,1	42,1	41,8	40,5
4. brak	36,9	36,3	36,8	37,4	38,1	39,0	38,8
saldo (1.-3.)	-23,8	-32,2	-17,1	-23,6	-29,6	-29,6	-24,0

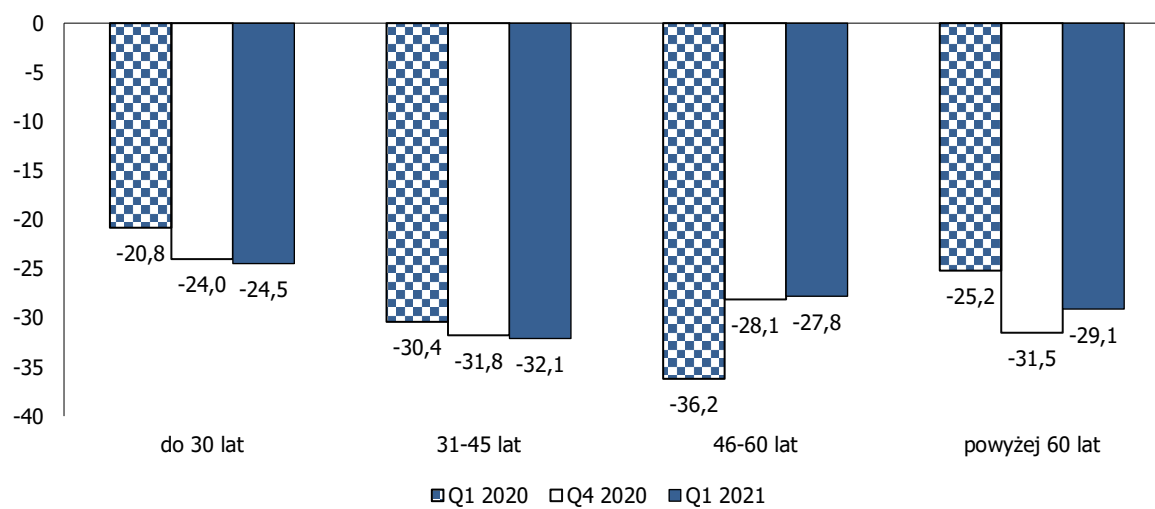
Zadłużenie wg makroregionów

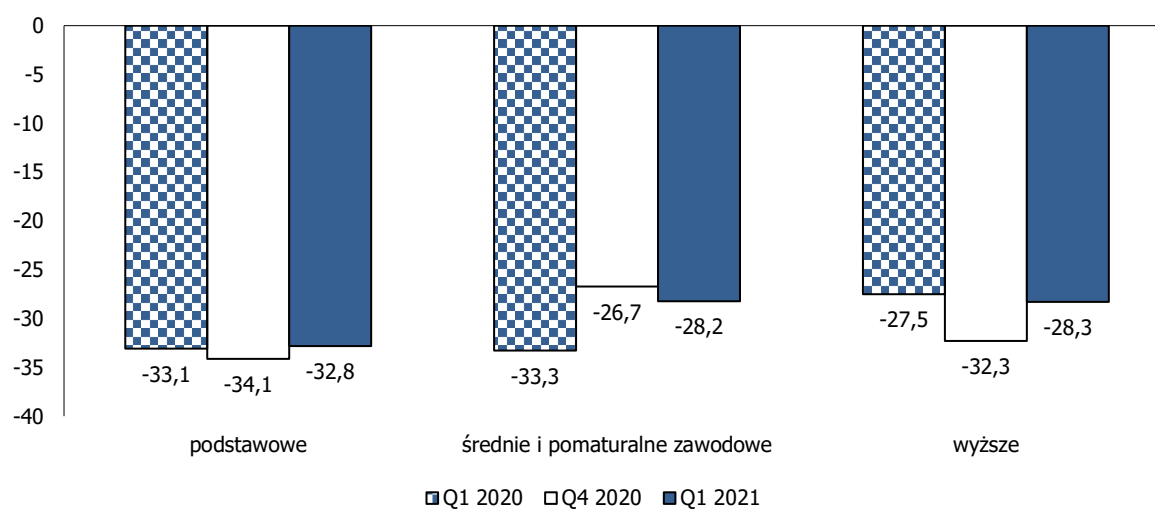
Zadłużenie wg powierzchni gospodarstw rolnych

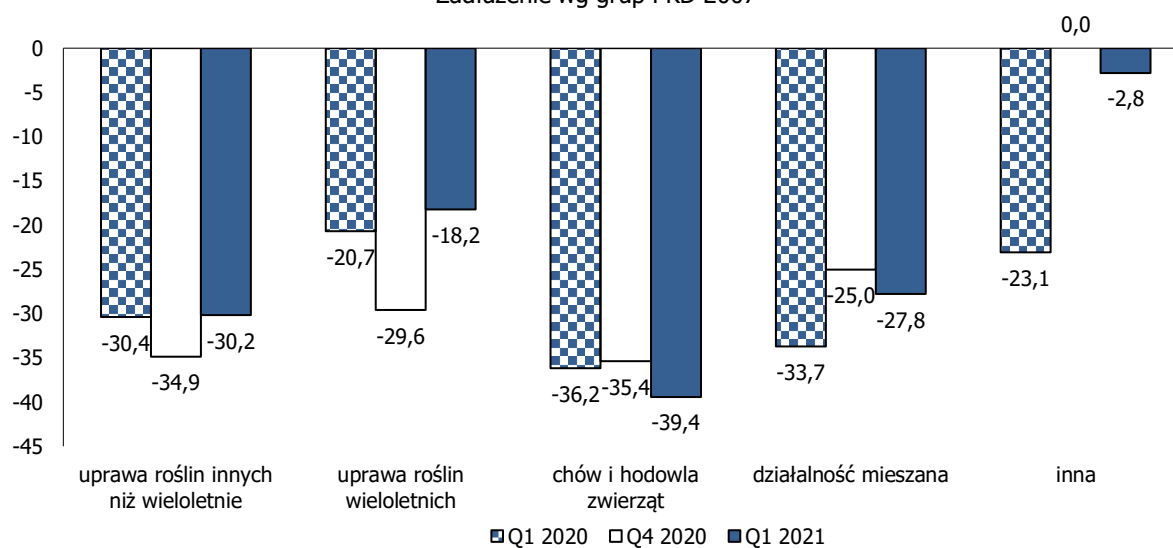
Zadłużenie wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

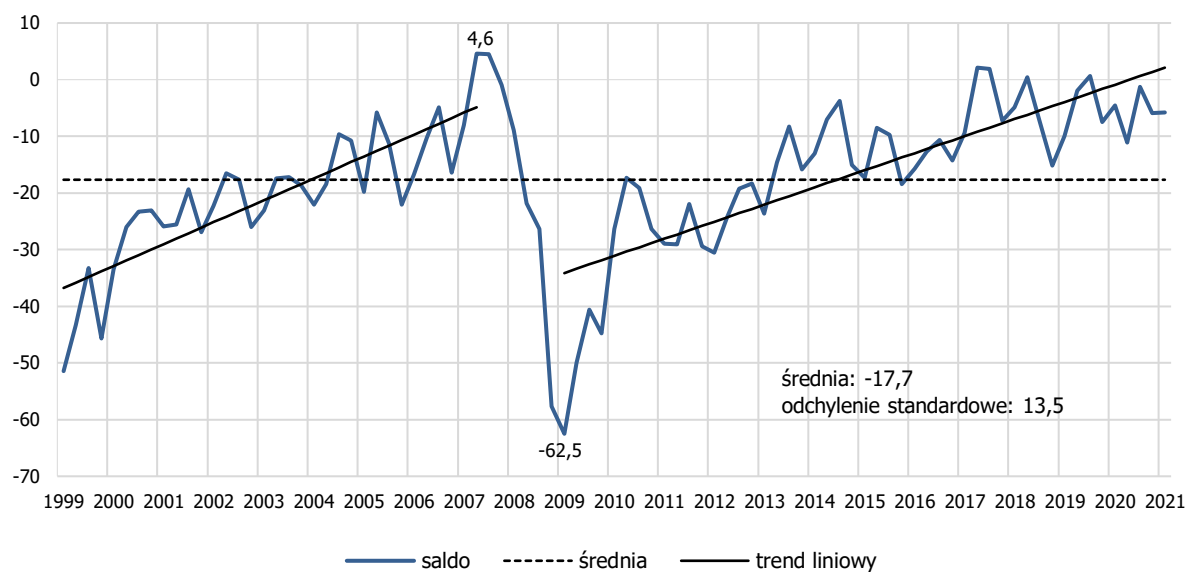
Zadłużenie wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

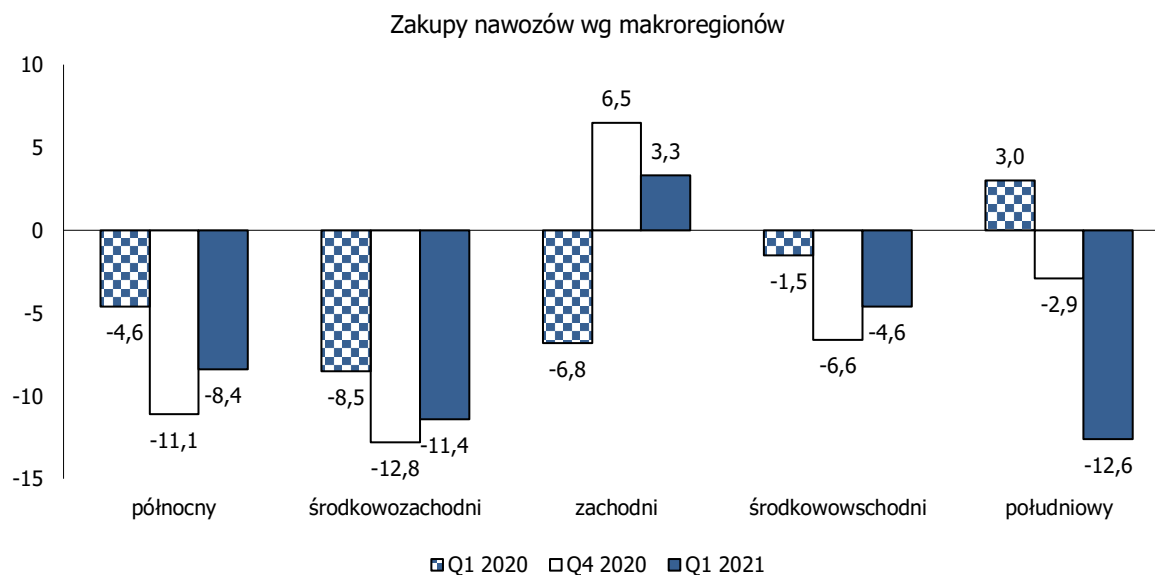
Zadłużenie wg grup PKD 2007

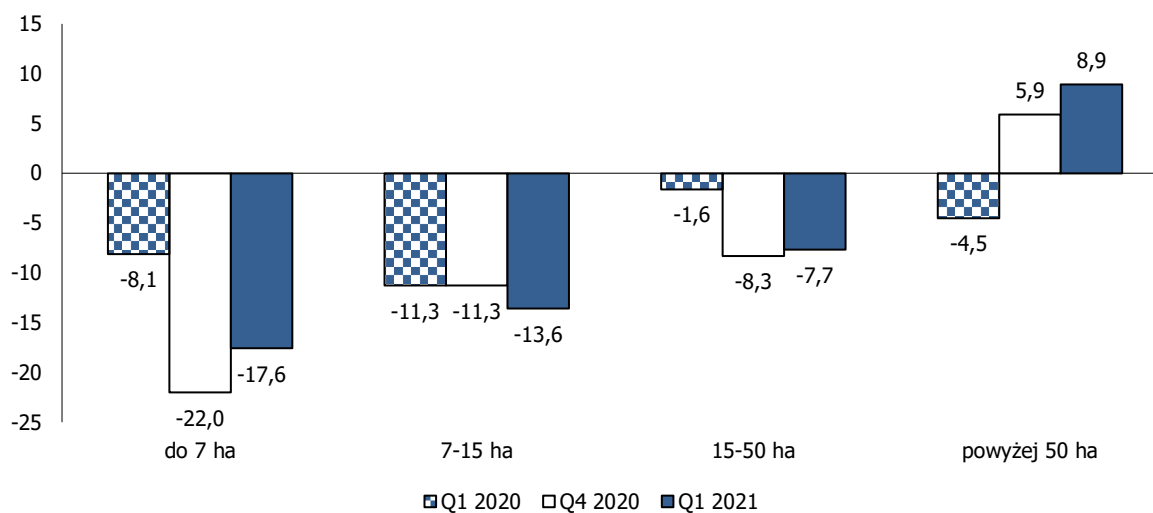
6. Zakupy nawozów mineralnych

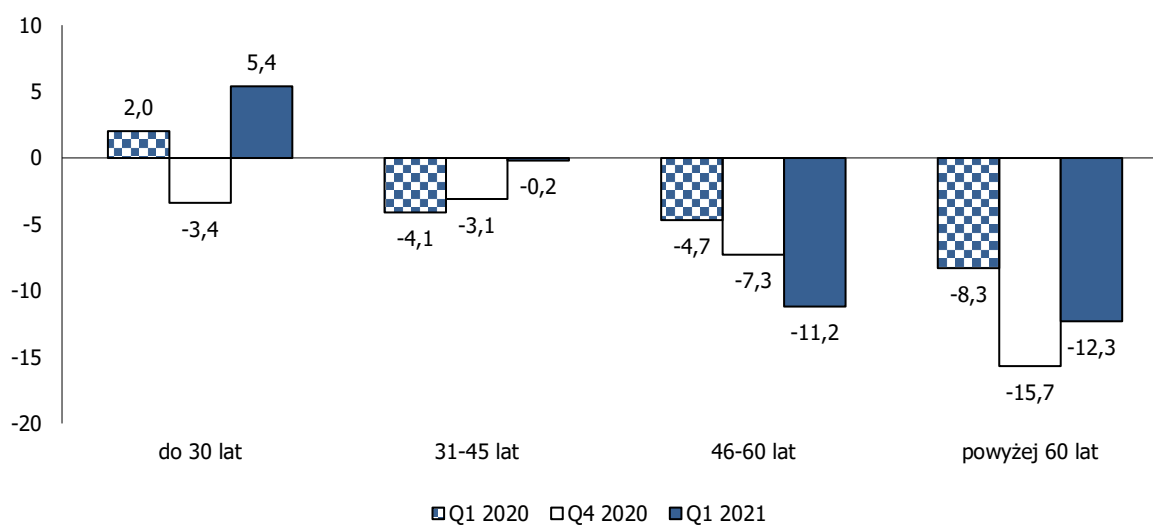
	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
1. wzrosły	15,2	16,7	13,6	18,0	14,5	15,0
2. nie zmieniły się	62,1	62,1	61,7	62,7	65,1	64,3
3. zmalały	22,7	21,2	24,7	19,3	20,4	20,8
4. nie dokonano	7,7	7,8	3,9	4,8	6,6	8,4
saldo (1.-3.)	-7,5	-4,5	-11,1	-1,3	-5,9	-5,8

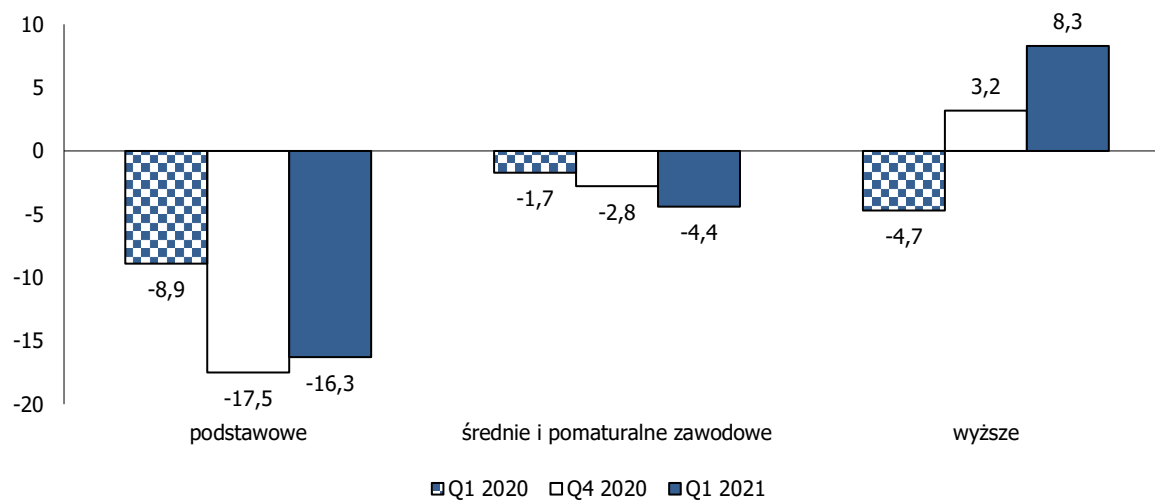
Zakupy nawozów wg powierzchni gospodarstw rolnych

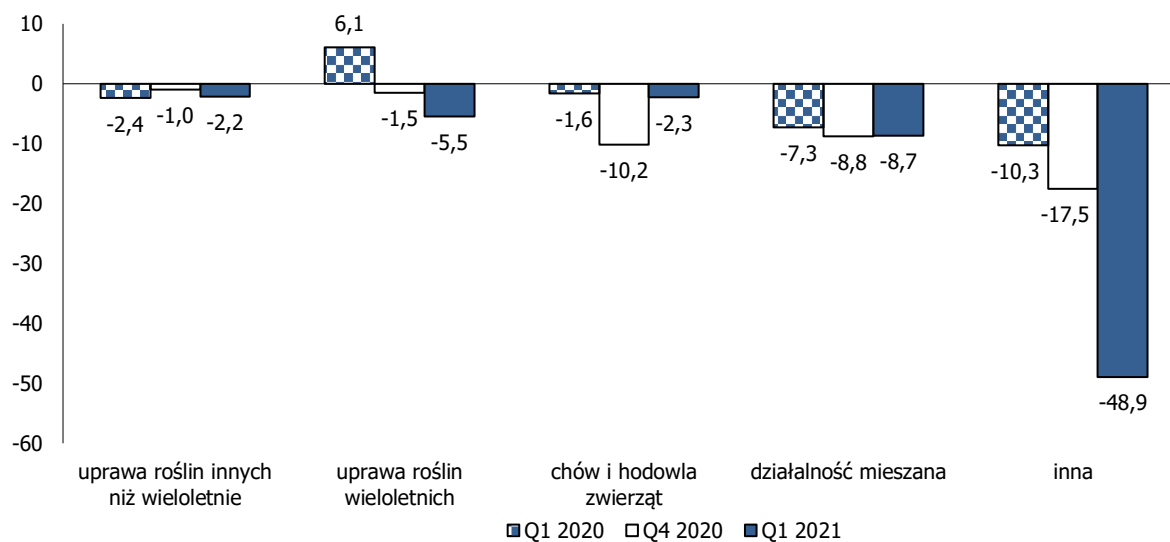
Zakupy nawozów wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

Zakupy nawozów wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

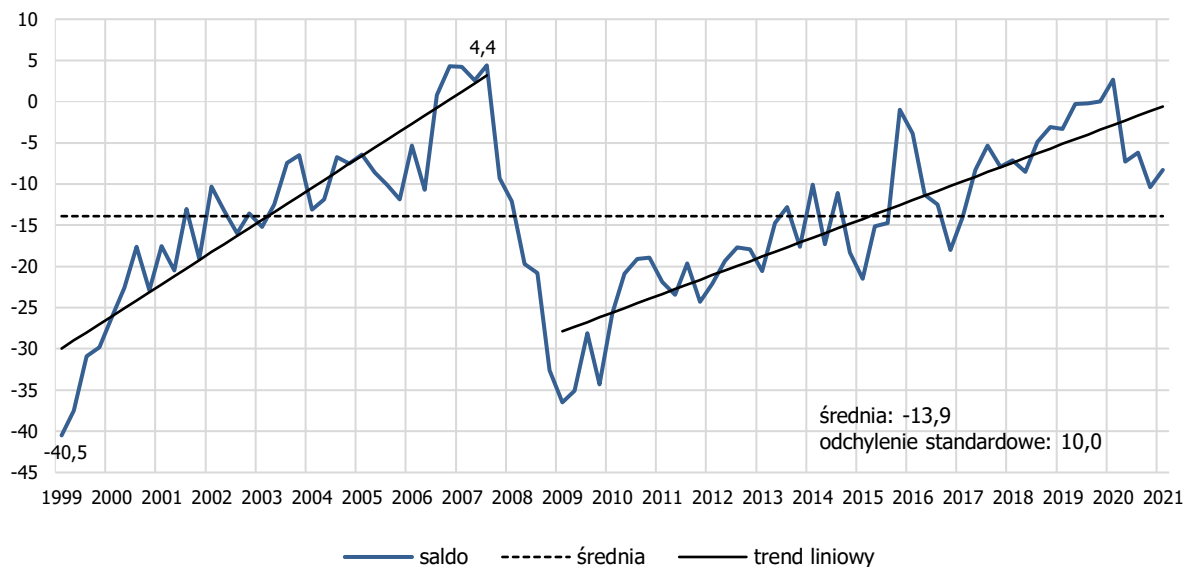

Zakupy nawozów wg grup PKD 2007

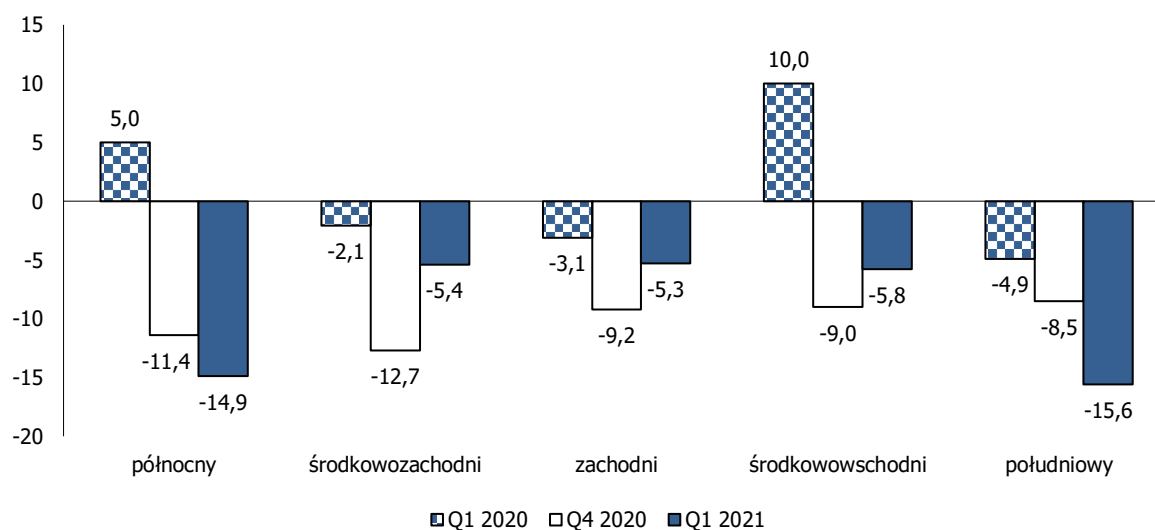

7. Zakupy pasz treściwych

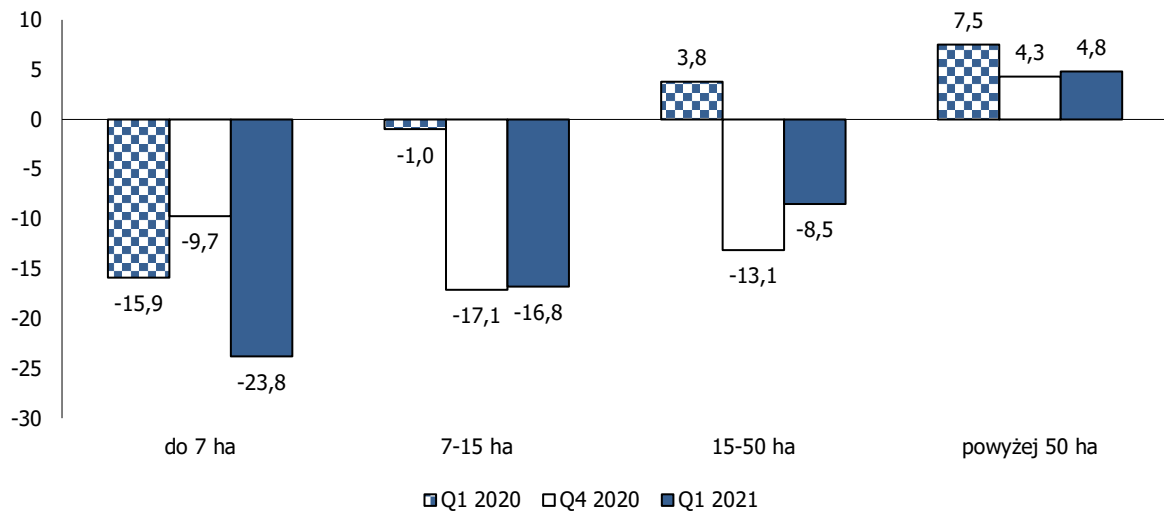

	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
1. wzrosły	20,2	20,5	16,8	16,0	13,7	14,0
2. nie zmieniły się	59,6	61,7	59,1	61,8	62,2	63,7
3. zmalały	20,2	17,8	24,1	22,2	24,1	22,3
4. nie dokonano	38,4	38,3	40,0	38,2	37,1	40,5
saldo (1.-3.)	0,0	2,7	-7,3	-6,2	-10,4	-8,3

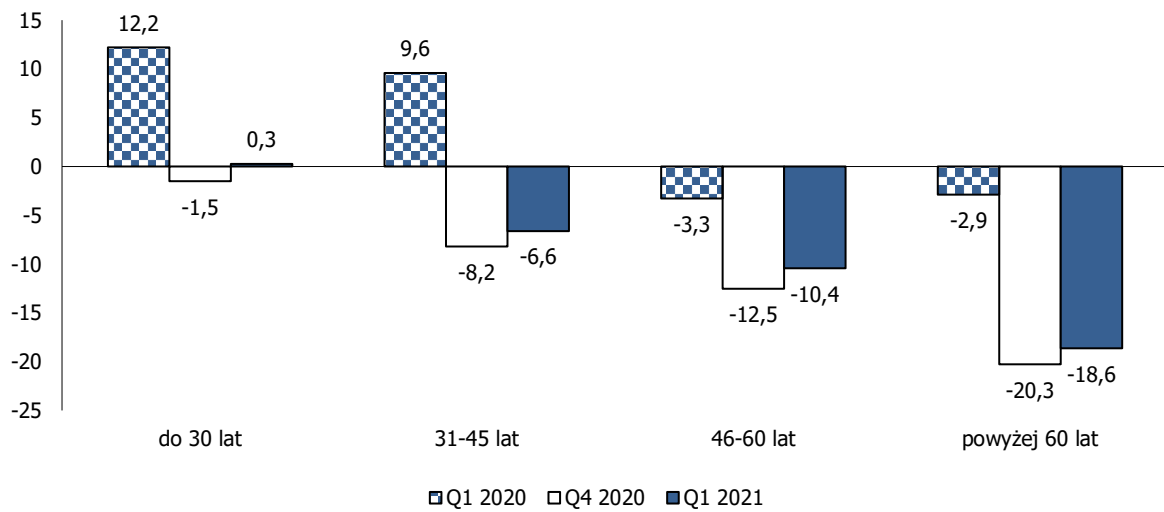
Zakupy pasz wg makroregionów

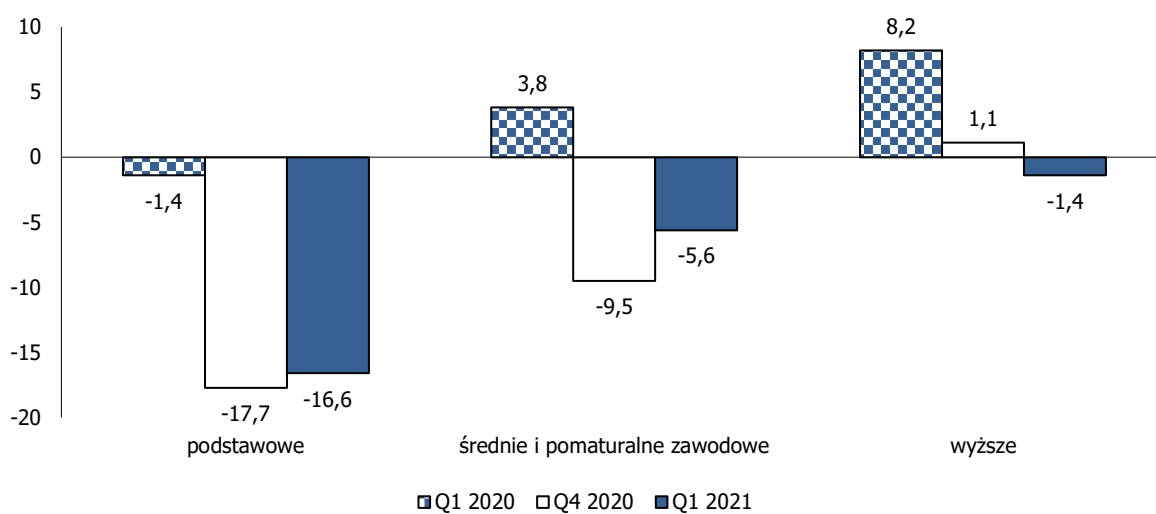
Zakupy pasz wg powierzchni gospodarstw rolnych

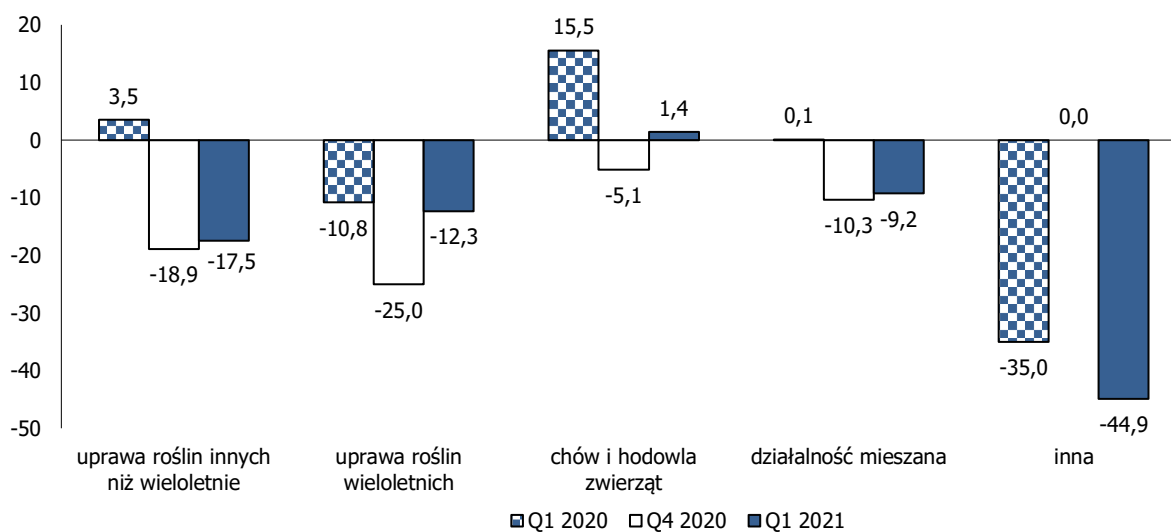
Zakupy pasz wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

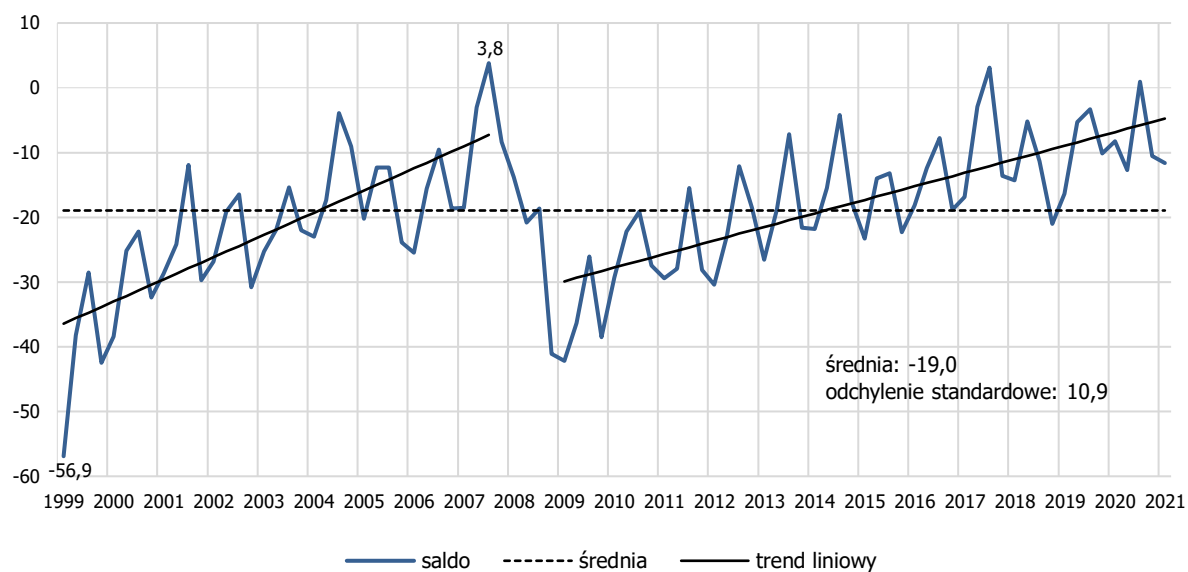
Zakupy pasz wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

Zakupy pasz wg grup PKD 2007

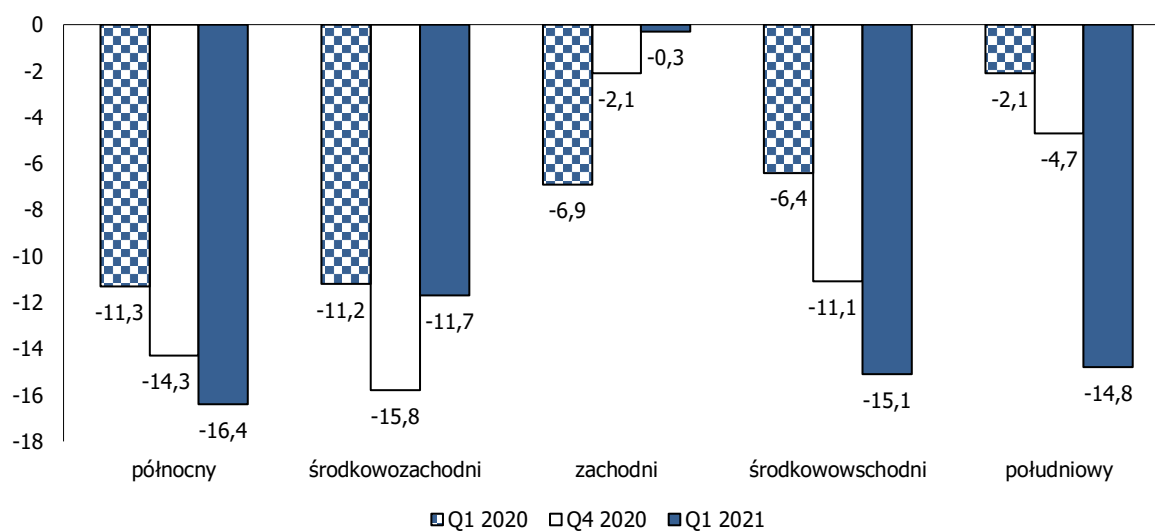

8. Zakupy środków ochrony roślin

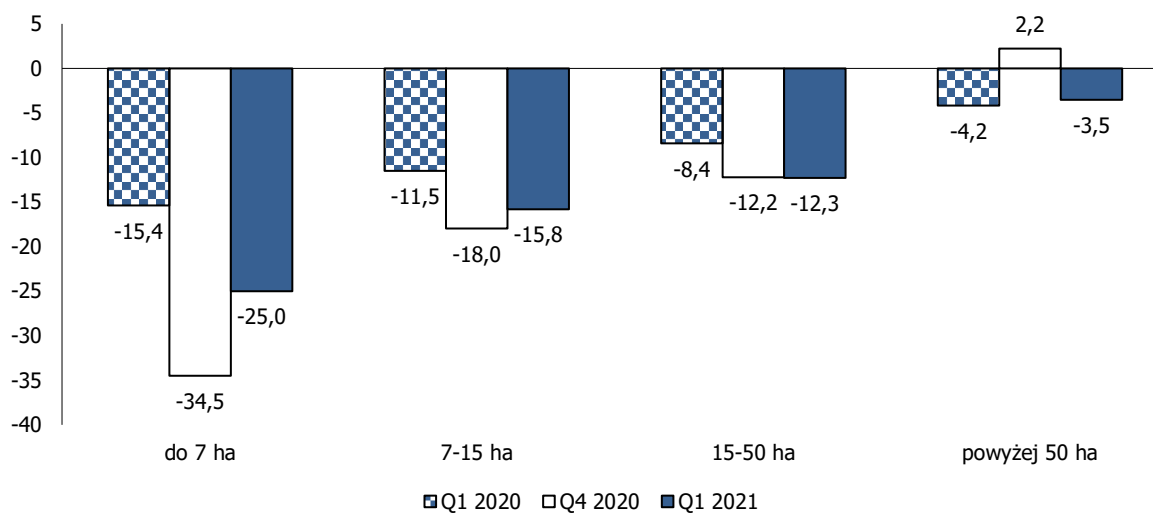

	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
1. wzrosły	13,2	15,1	13,5	20,4	12,5	12,2
2. nie zmieniły się	63,5	61,5	60,2	60,1	64,5	64,0
3. zmalały	23,3	23,4	26,2	19,5	23,0	23,8
4. nie dokonano	11,8	11,9	6,0	5,5	9,4	12,4
saldo (1.-3.)	-10,1	-8,3	-12,7	0,9	-10,5	-11,6

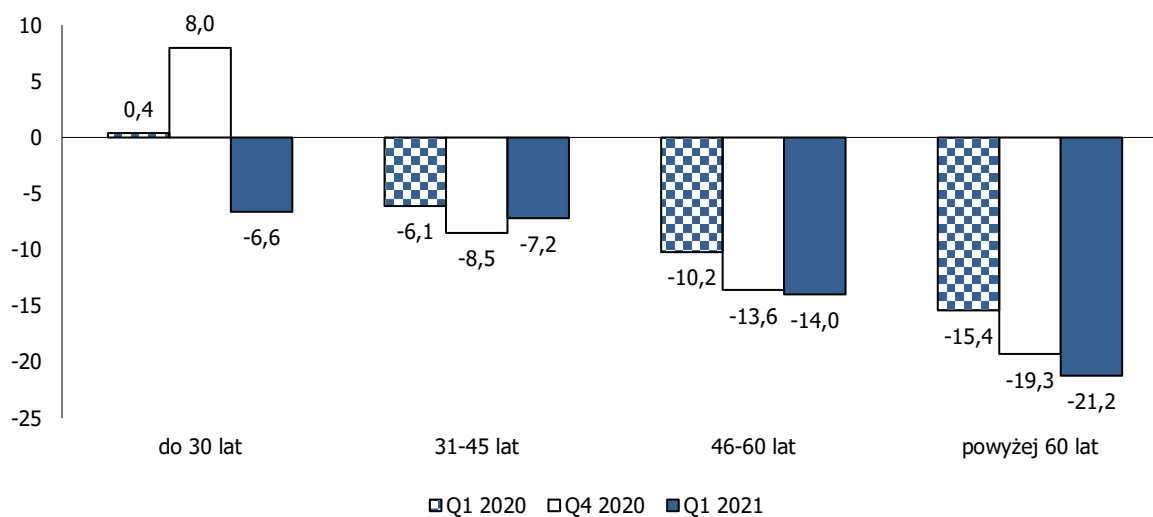
Zakupy środków ochrony roślin wg makroregionów

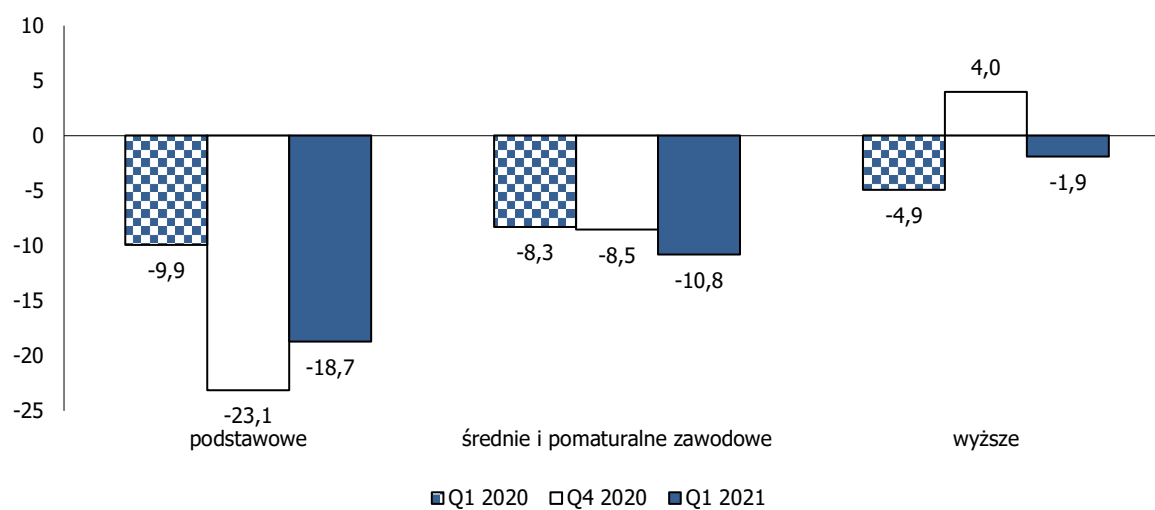
Zakupy środków ochrony roślin wg powierzchni gospodarstw rolnych

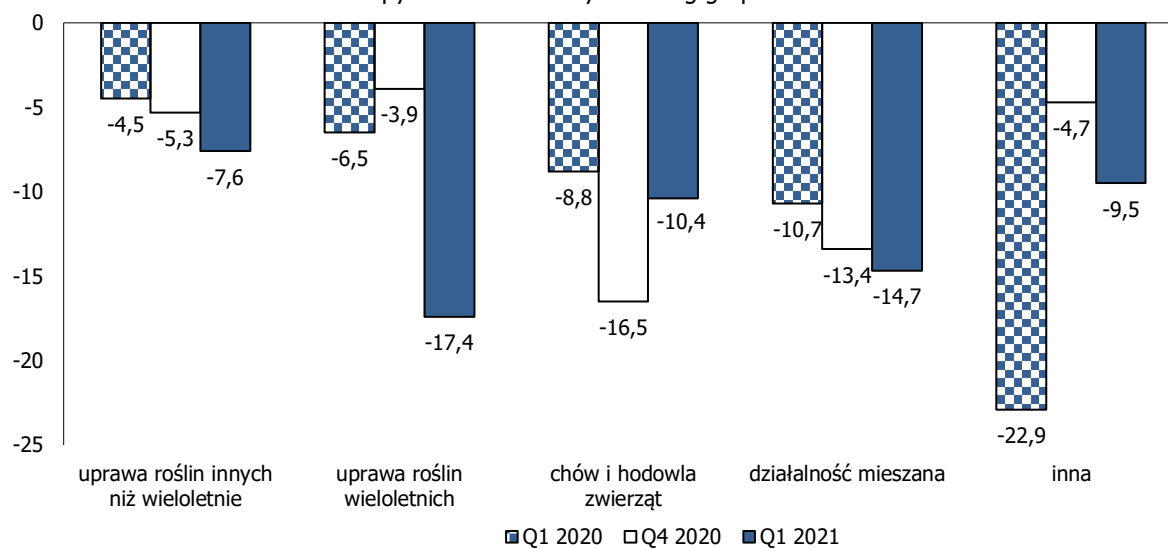
Zakupy środków ochrony roślin wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

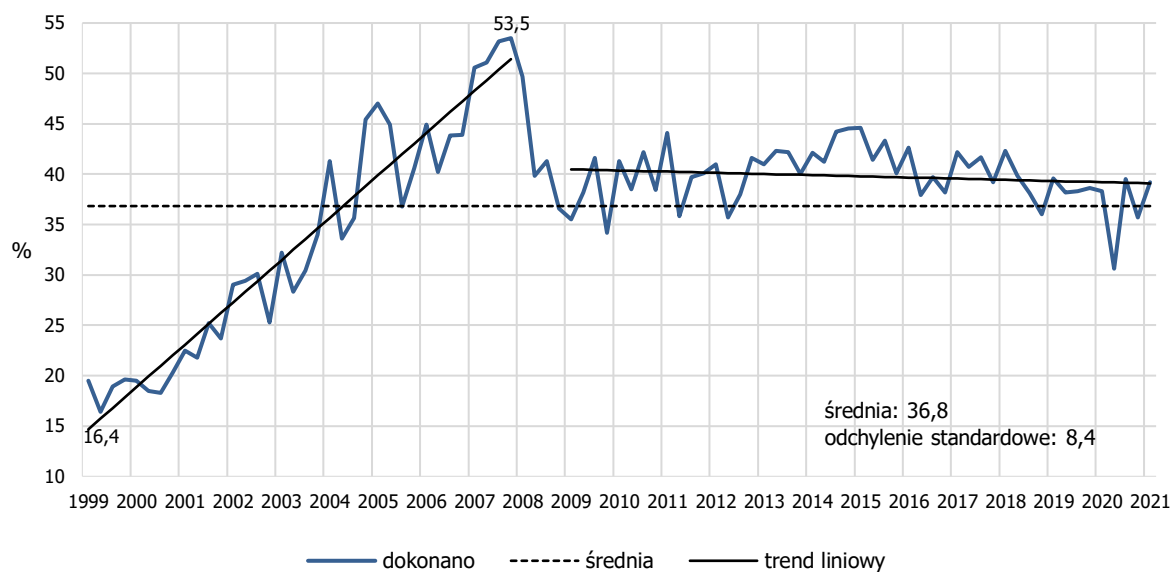
Zakupy środków ochrony roślin wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

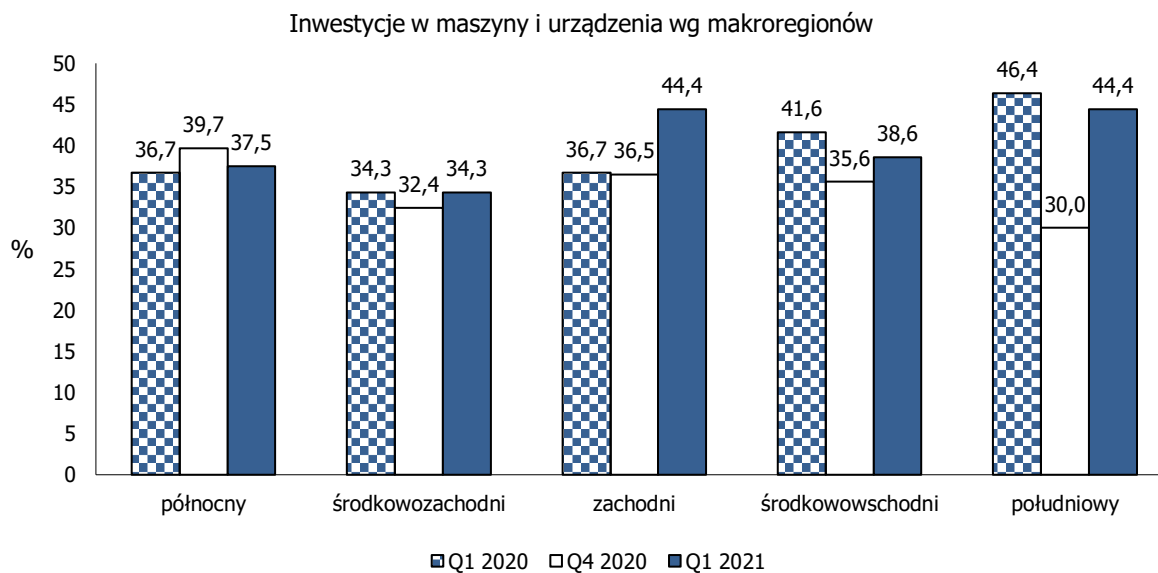
Zakupy środków ochrony roślin wg grup PKD 2007

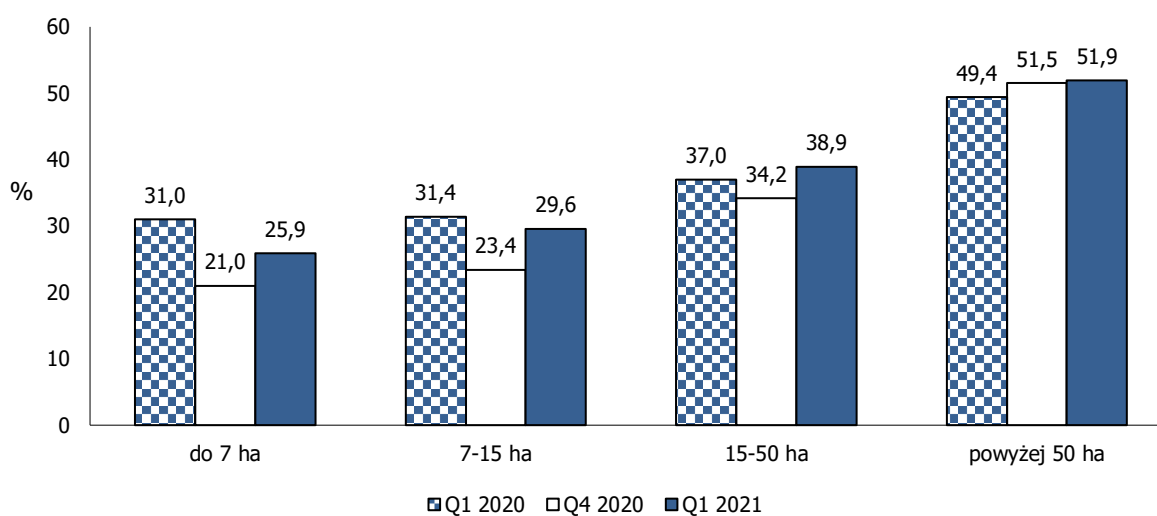
9. Inwestycje w maszyny i urządzenia

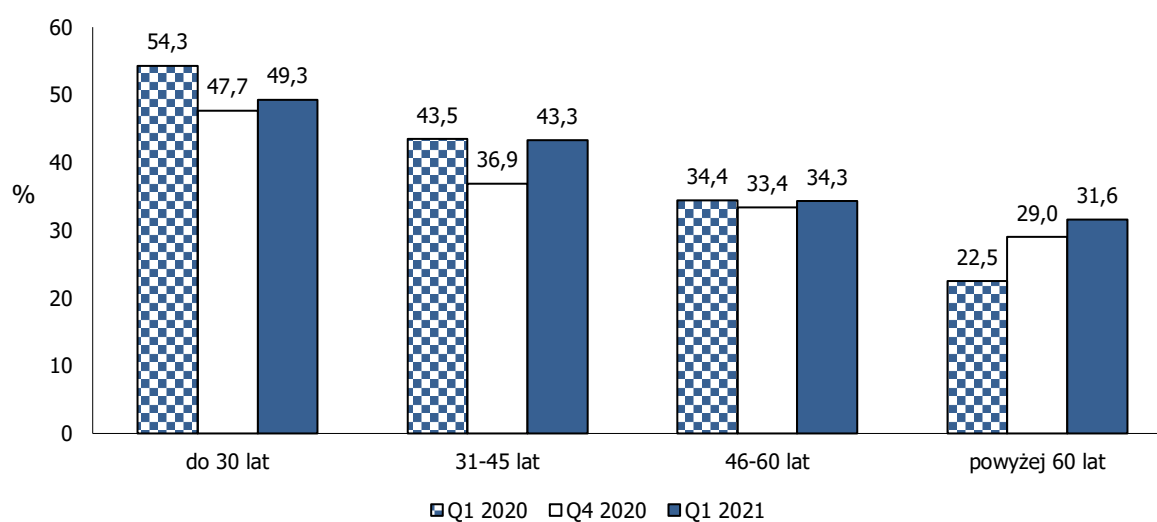
w %	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
dokonano	38,6	38,3	30,6	39,5	35,7	39,2
nie dokonano	61,4	61,7	69,4	60,5	64,3	60,8

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg powierzchni gospodarstw rolnych

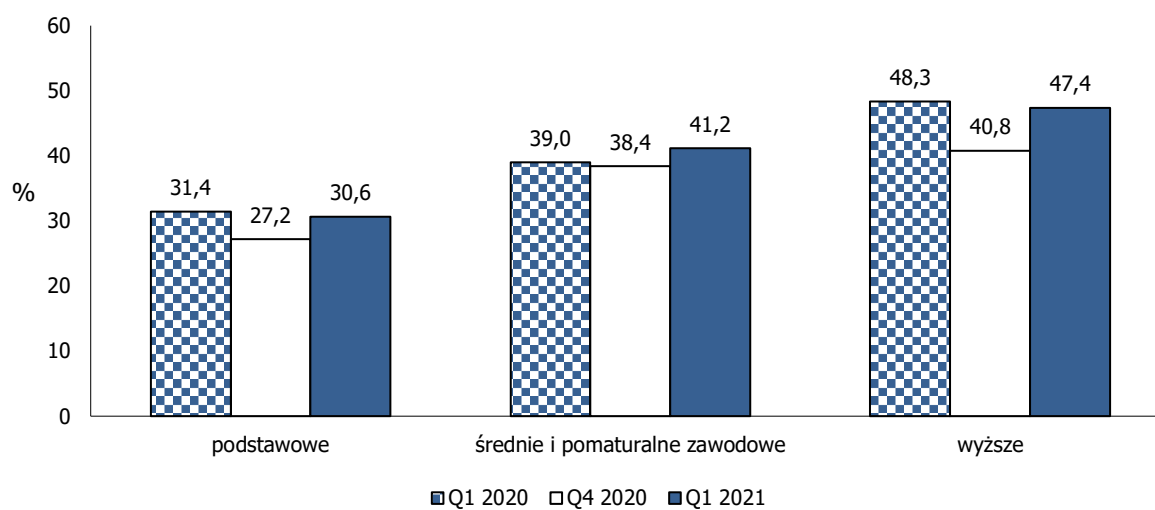

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

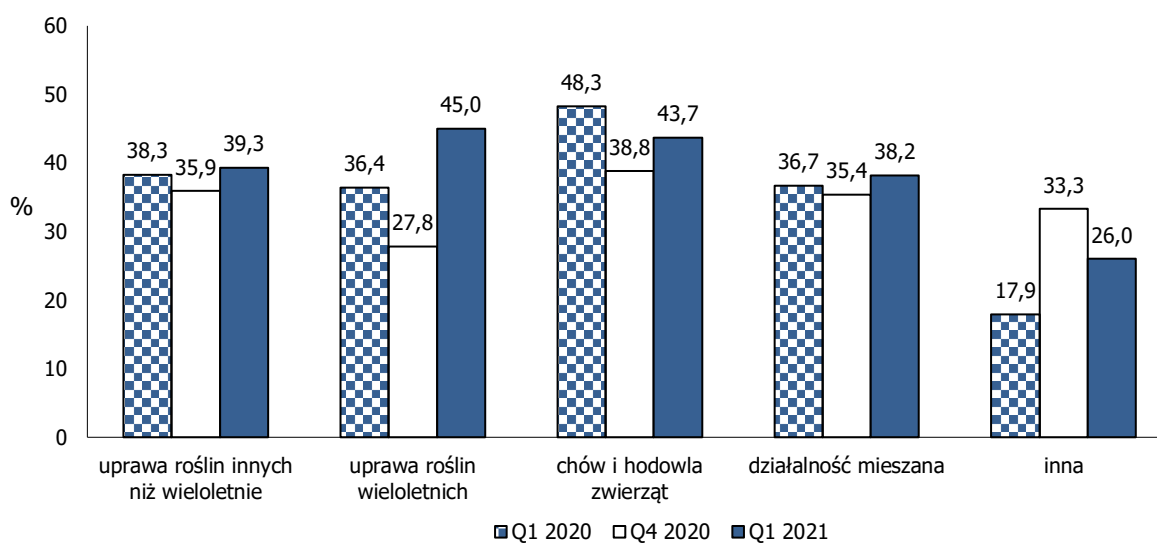

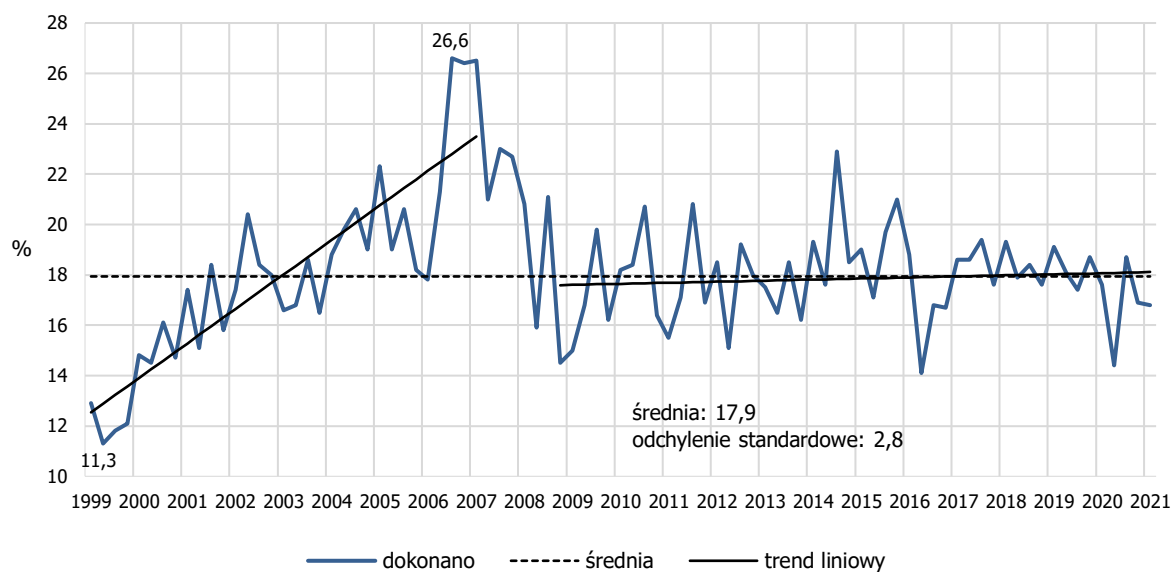
Inwestycje w maszyny i urządzenia wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

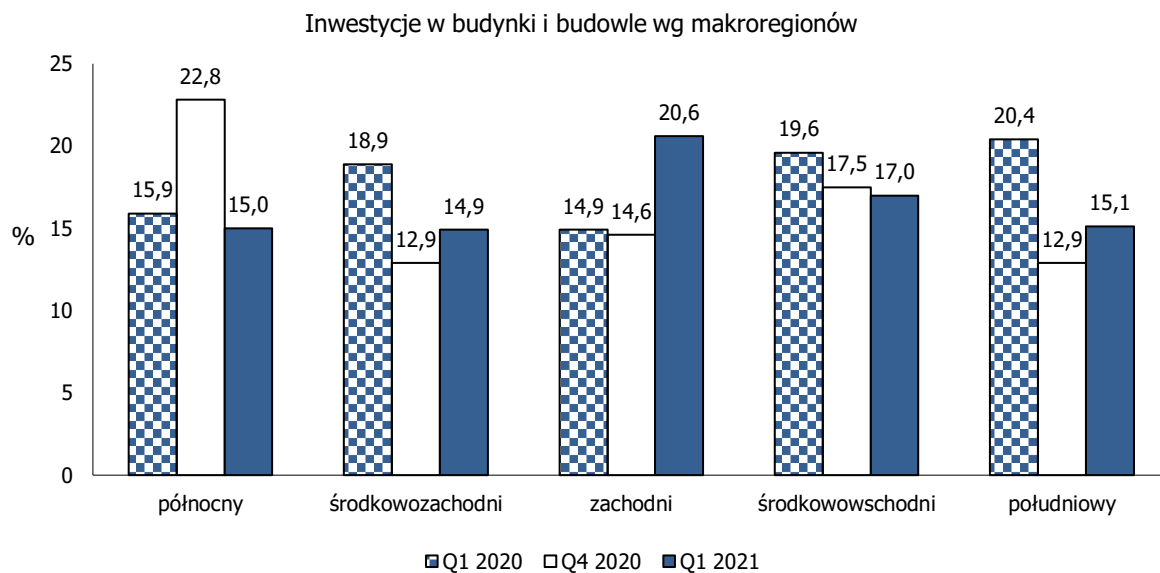
Inwestycje w maszyny i urządzenia wg grup PKD 2007

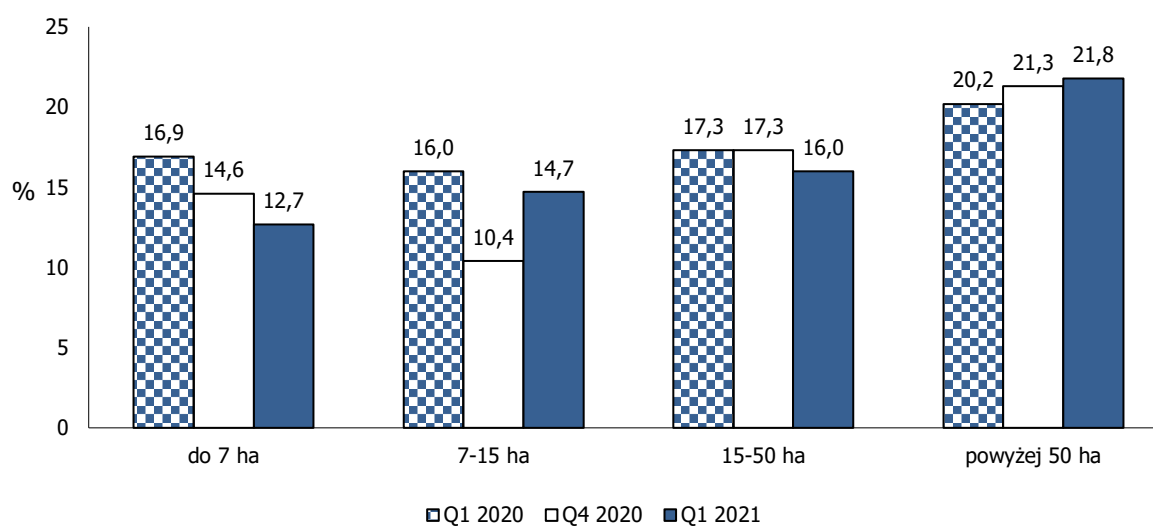
10. Inwestycje w budynki i budowlę

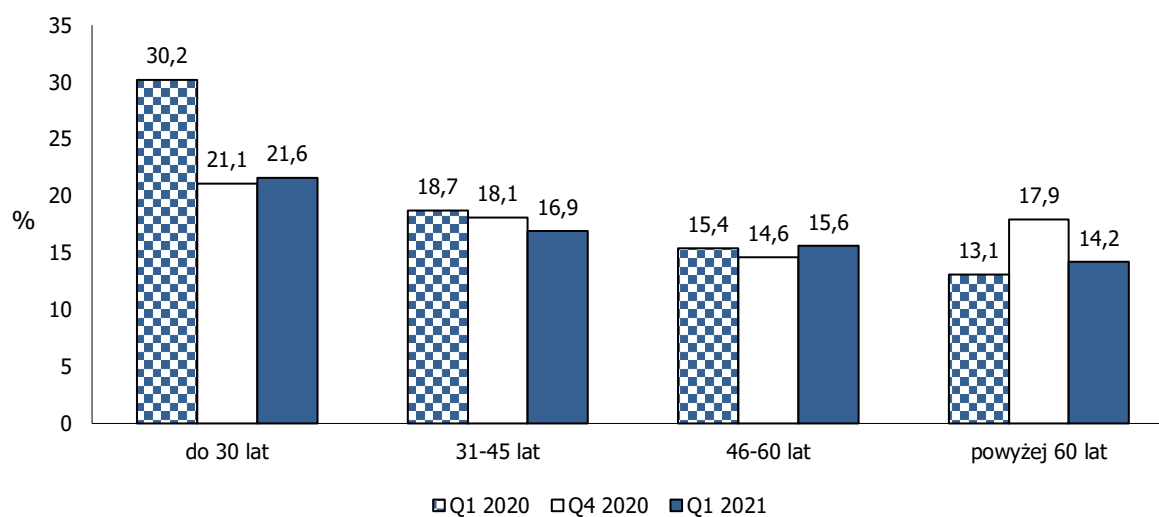
w %	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
dokonano	18,7	17,6	14,4	18,7	16,9	16,8
nie dokonano	81,3	82,4	85,6	81,3	83,1	83,2

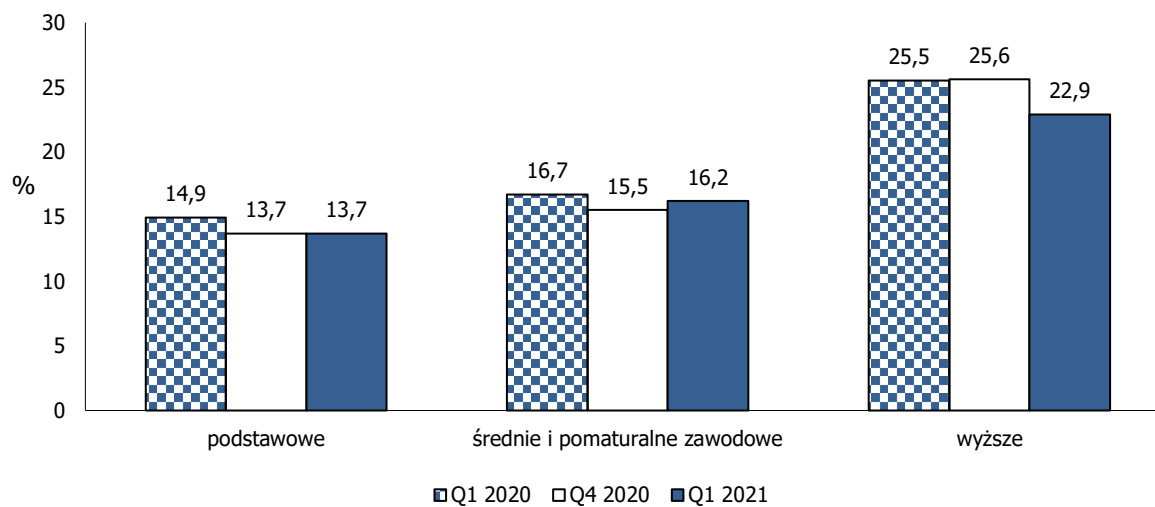
Inwestycje w budynki i budowle wg powierzchni gospodarstw rolnych

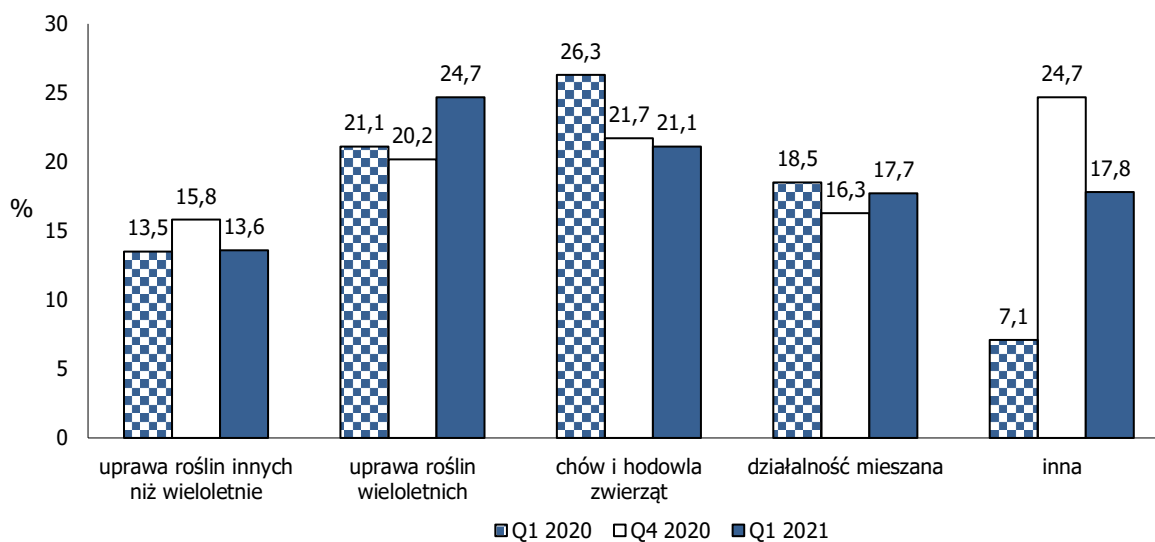
Inwestycje w budynki i budowle wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

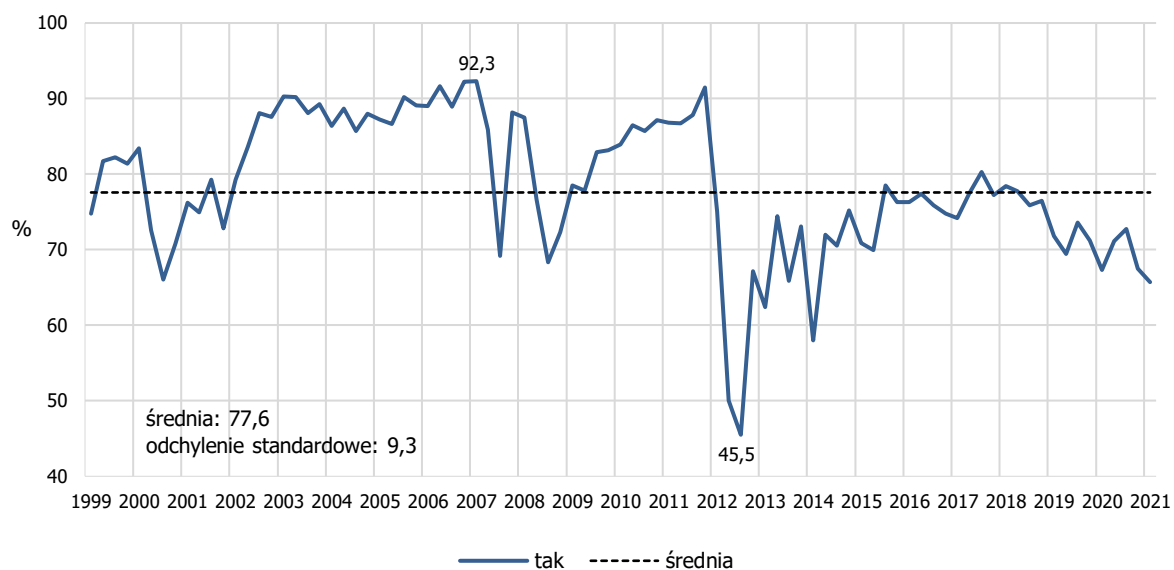
Inwestycje w budynki i budowlę wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

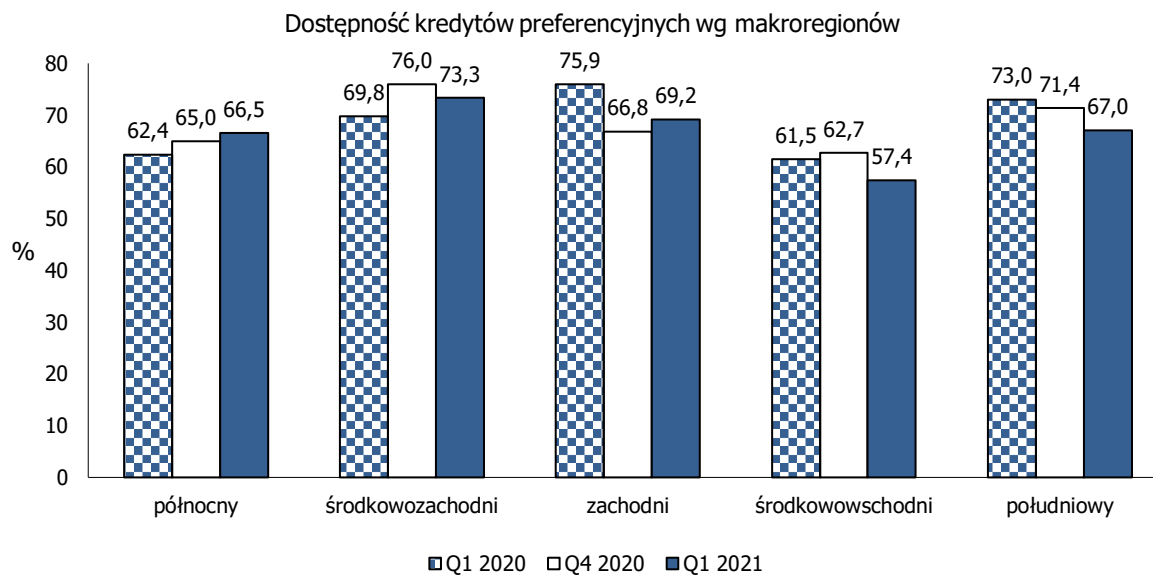
Inwestycje w budynki i budowlę wg grup PKD 2007

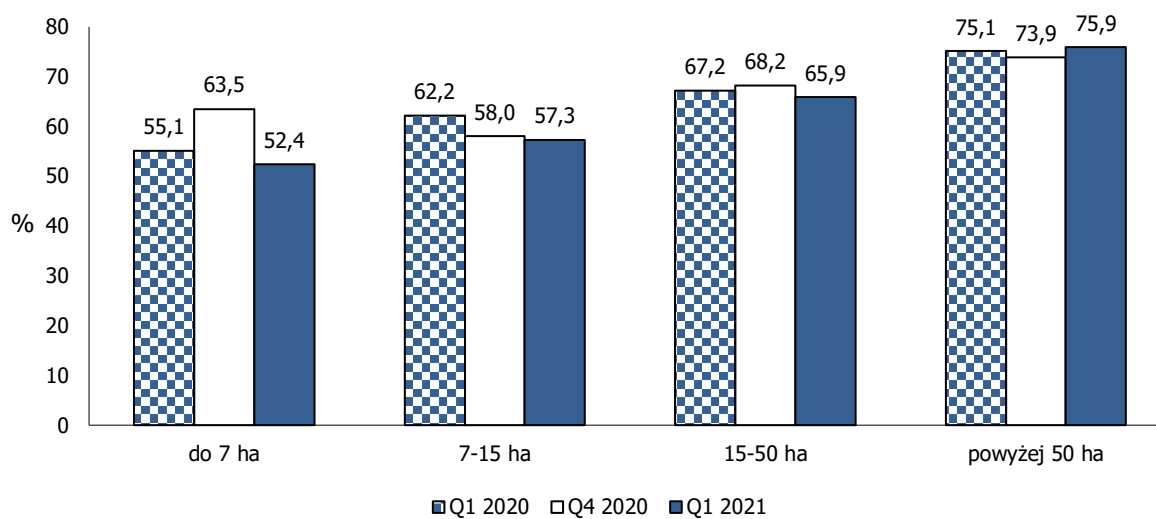
11. Dostępność kredytów preferencyjnych

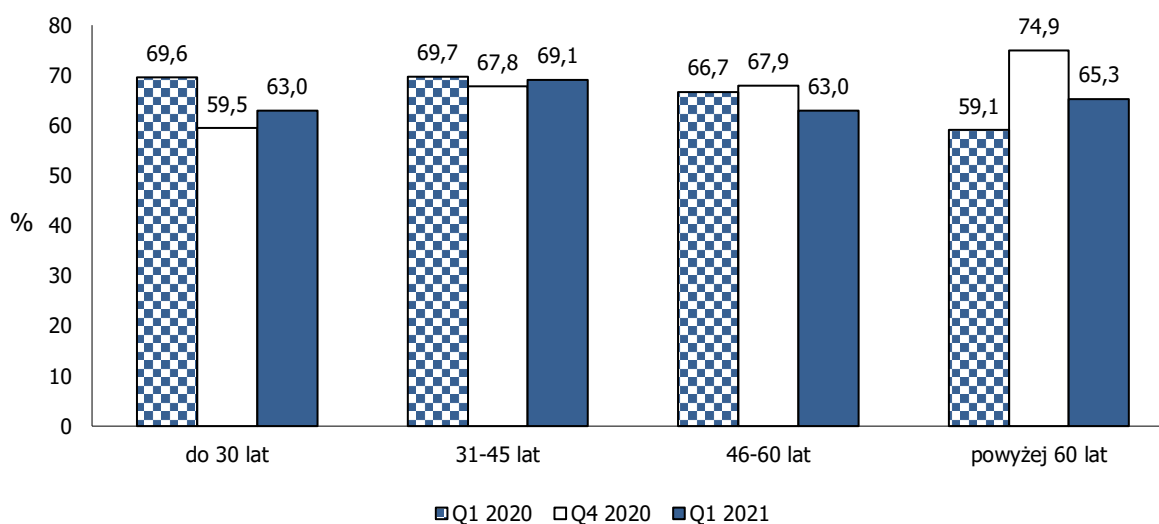
w %	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
tak	71,2	67,3	71,1	72,7	67,5	65,7
nie	28,8	32,7	28,9	27,3	32,5	34,3

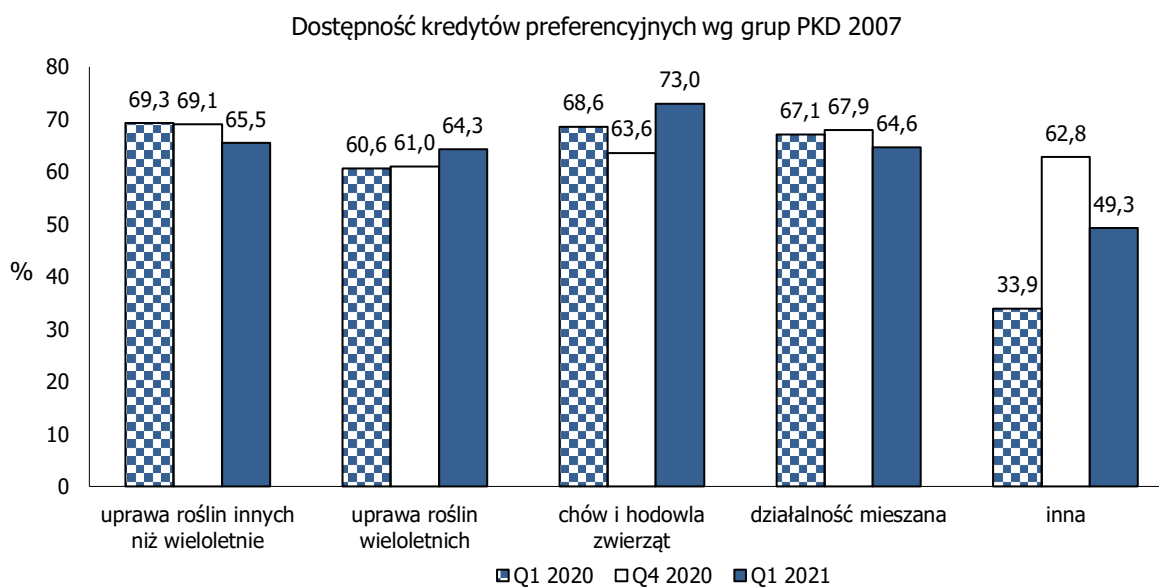
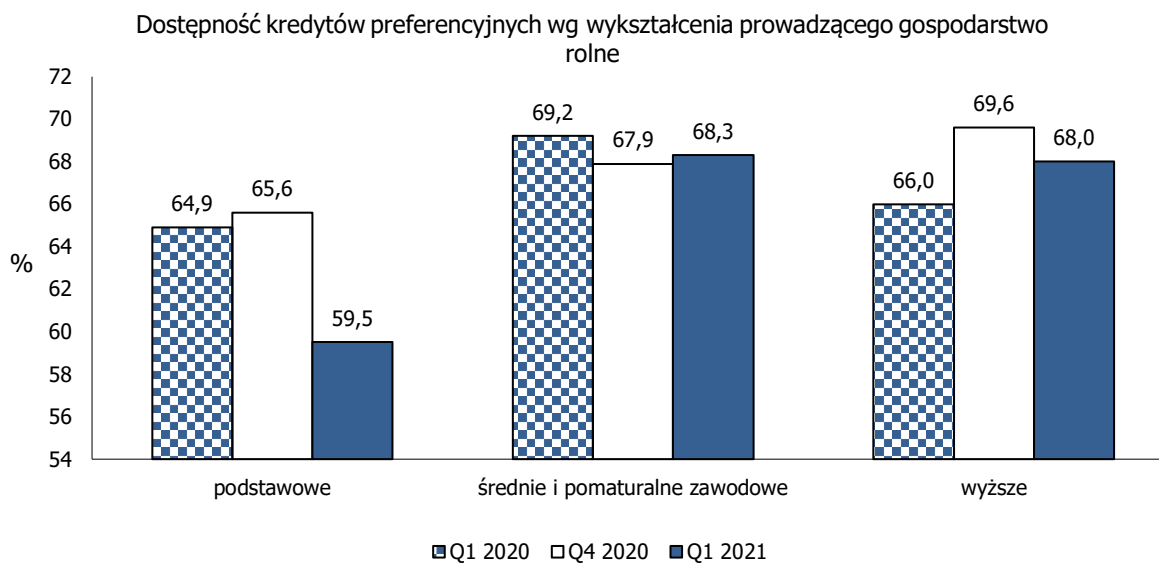

Dostępność kredytów preferencyjnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

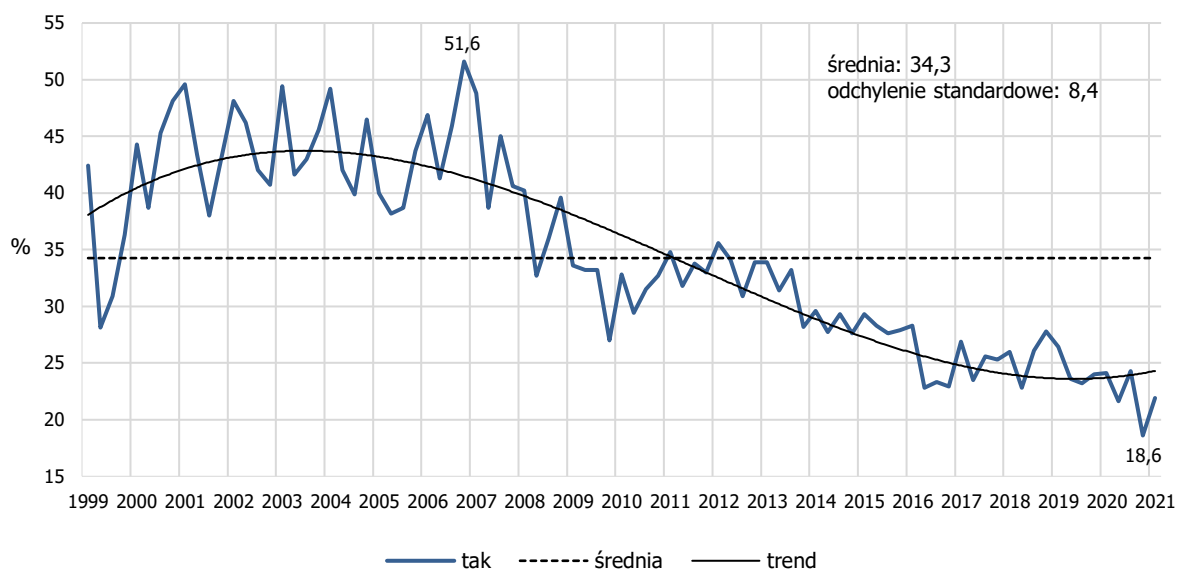

Dostępność kredytów preferencyjnych wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

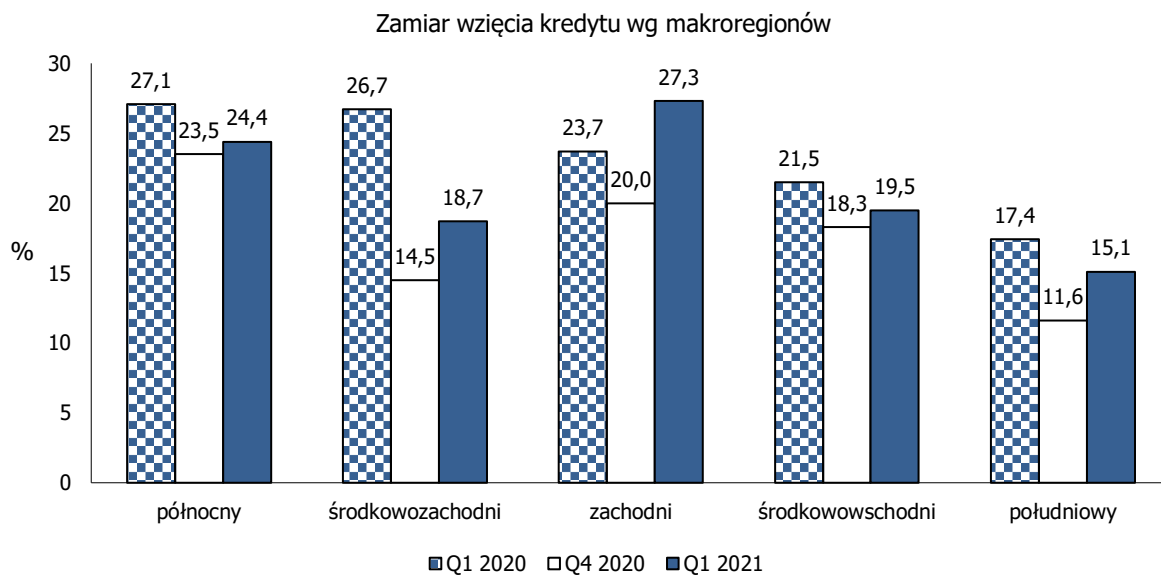

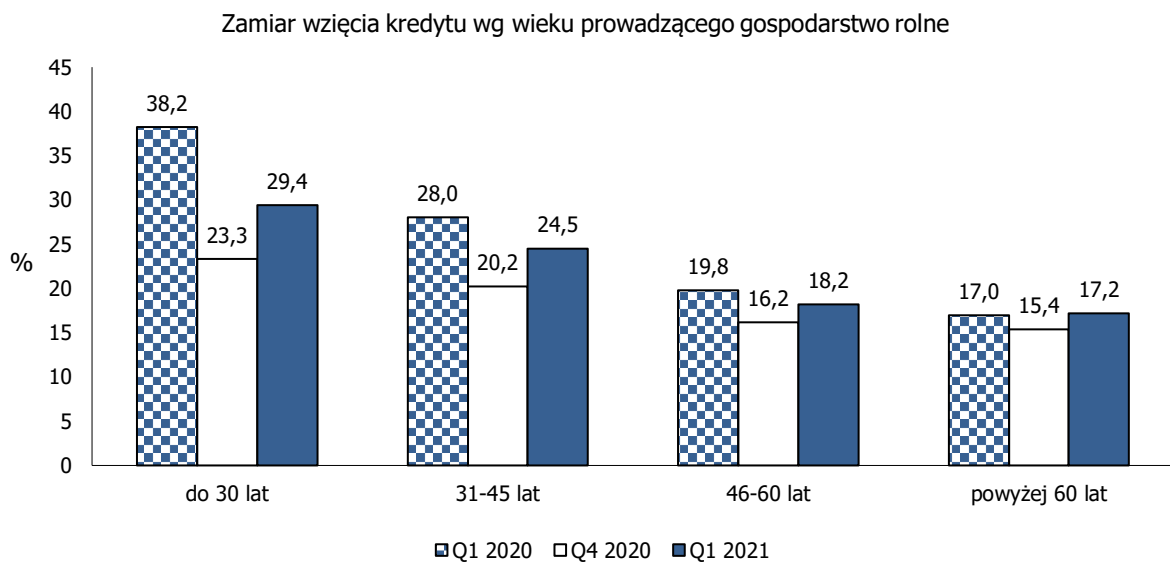
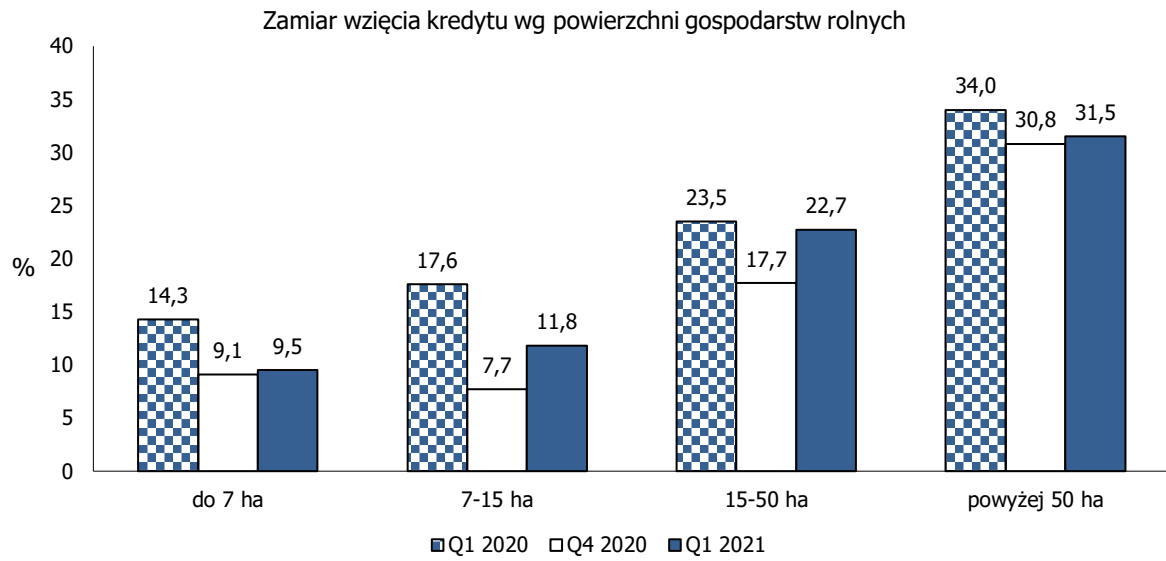
12. Zamiar wzięcia kredytu

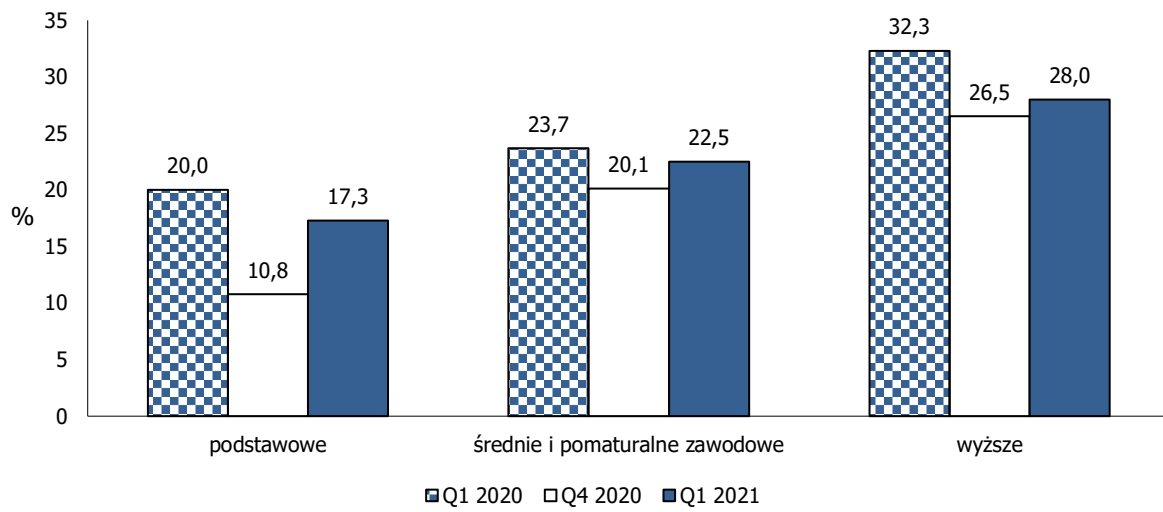
w %	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
tak	24,0	24,1	21,6	24,3	18,6	21,9
nie	76,0	75,9	78,4	75,7	81,4	78,1

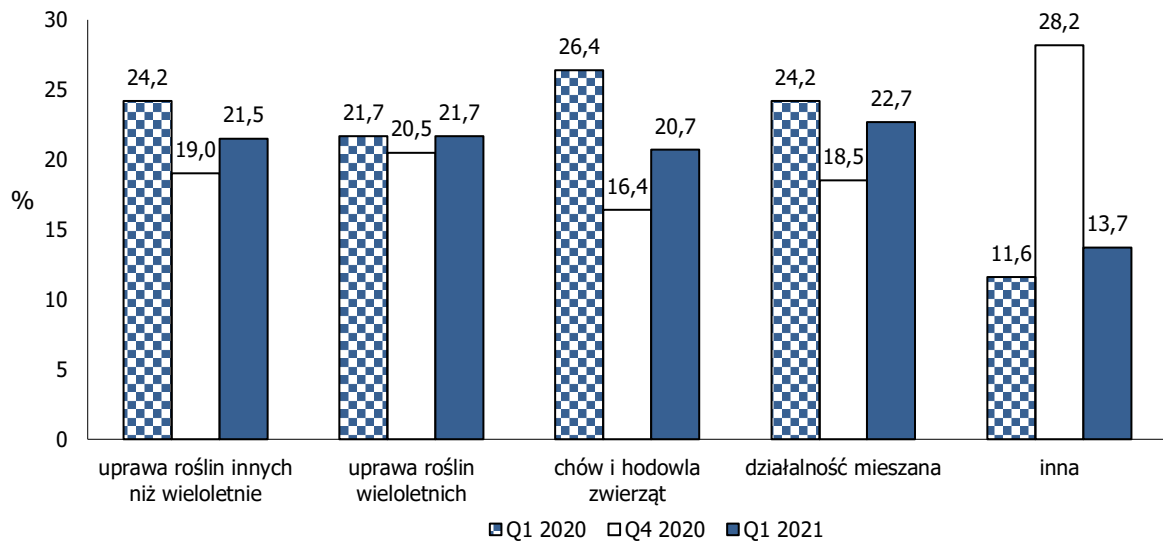

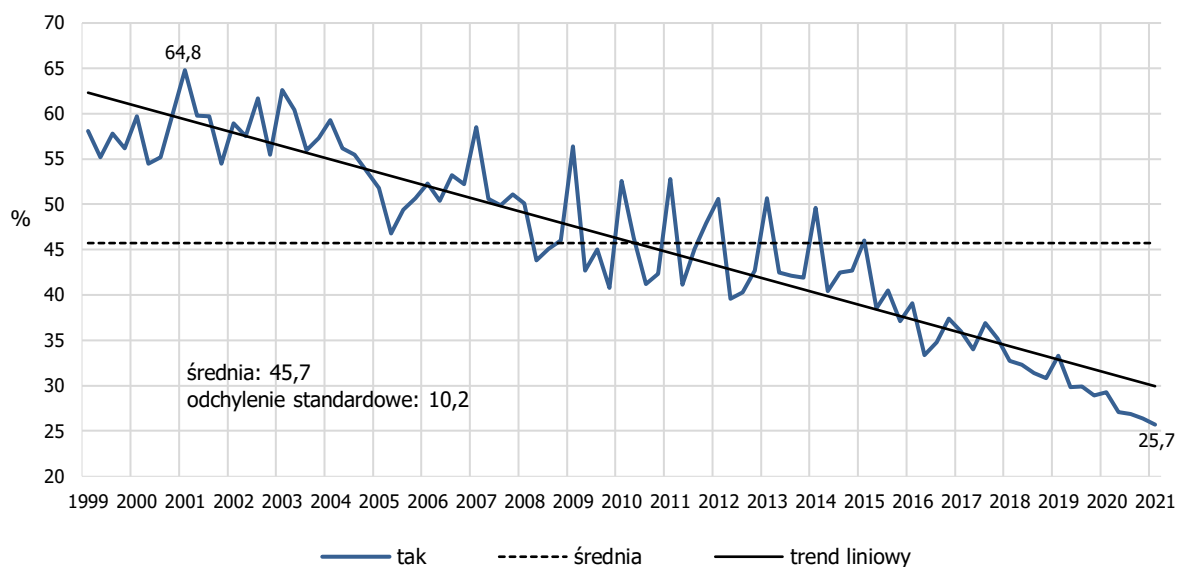
Zamiar wzięcia kredytu wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

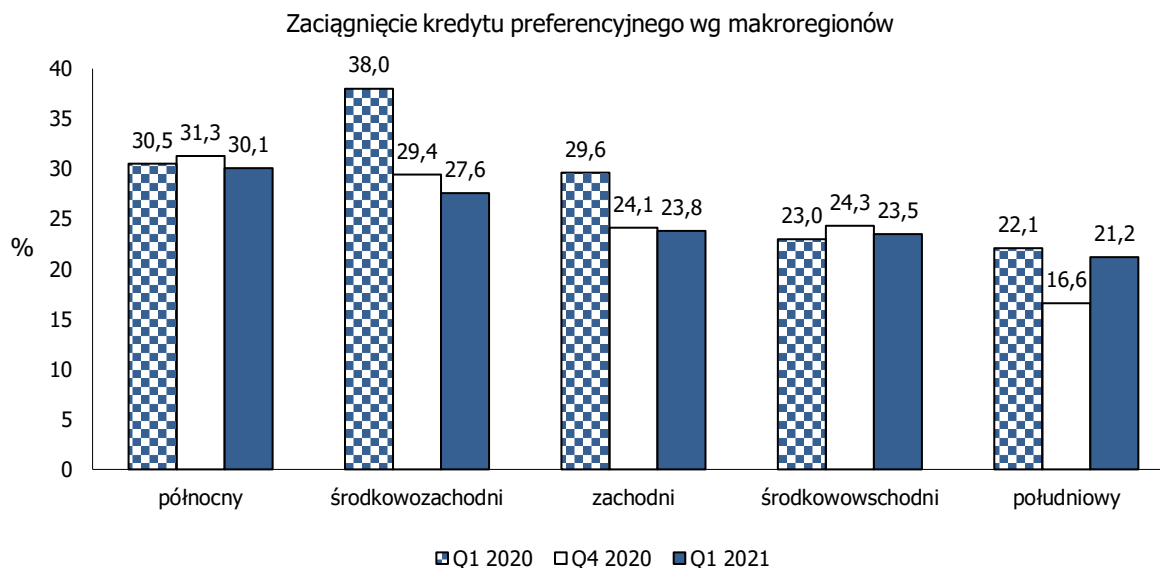
Zamiar wzięcia kredytu wg grup PKD 2007

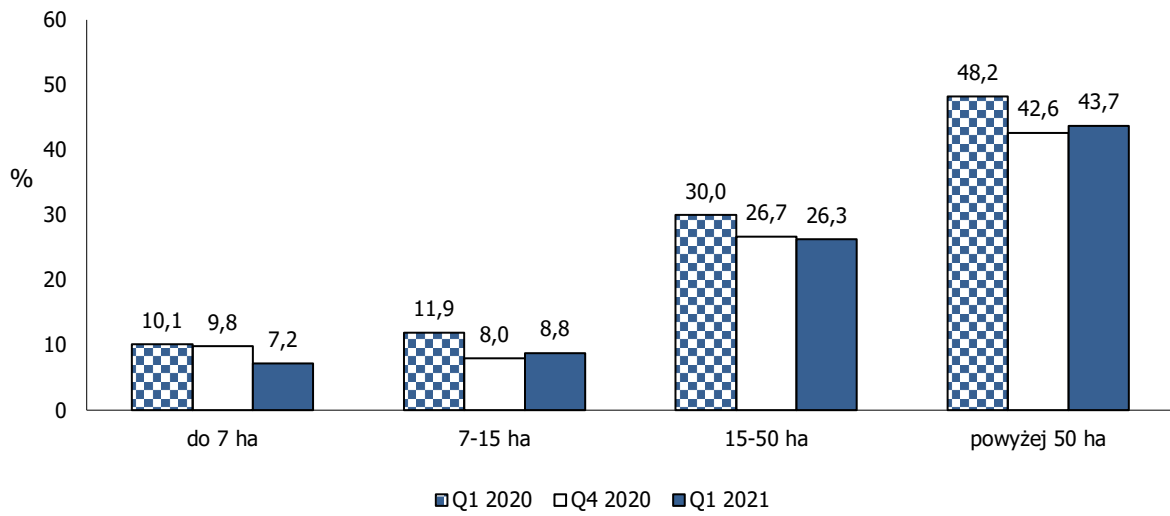
13. Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego

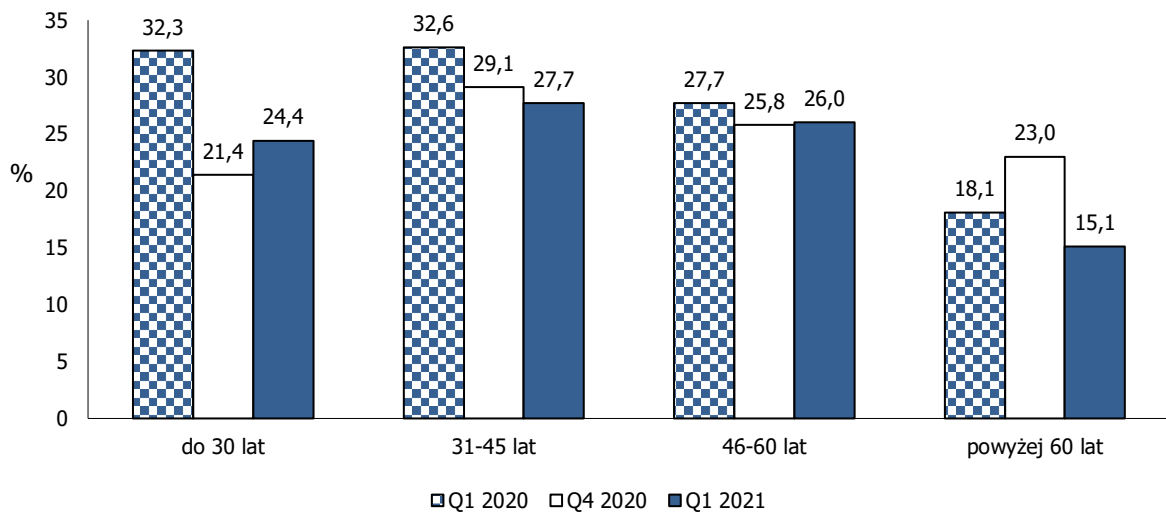
w %	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
tak	28,9	29,3	27,1	26,9	26,4	25,7
nie	71,1	70,7	72,9	73,1	73,6	74,3

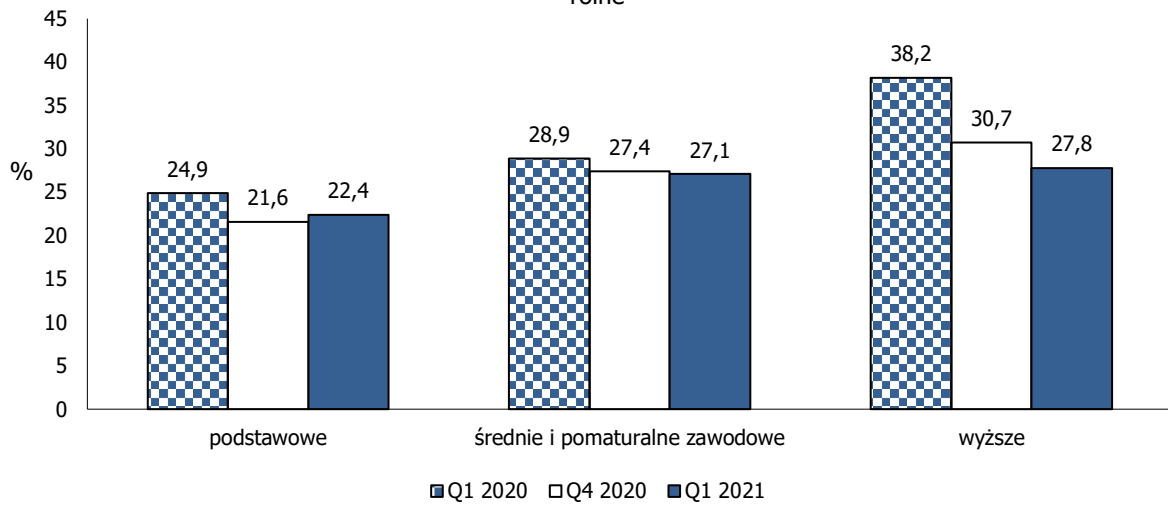
Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg powierzchni gospodarstw rolnych

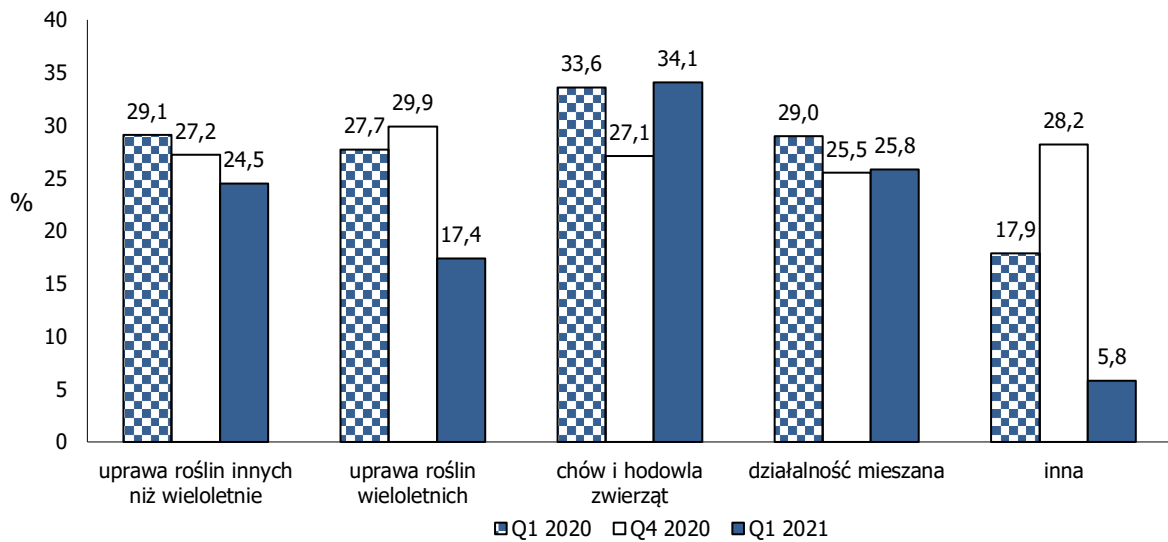
Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

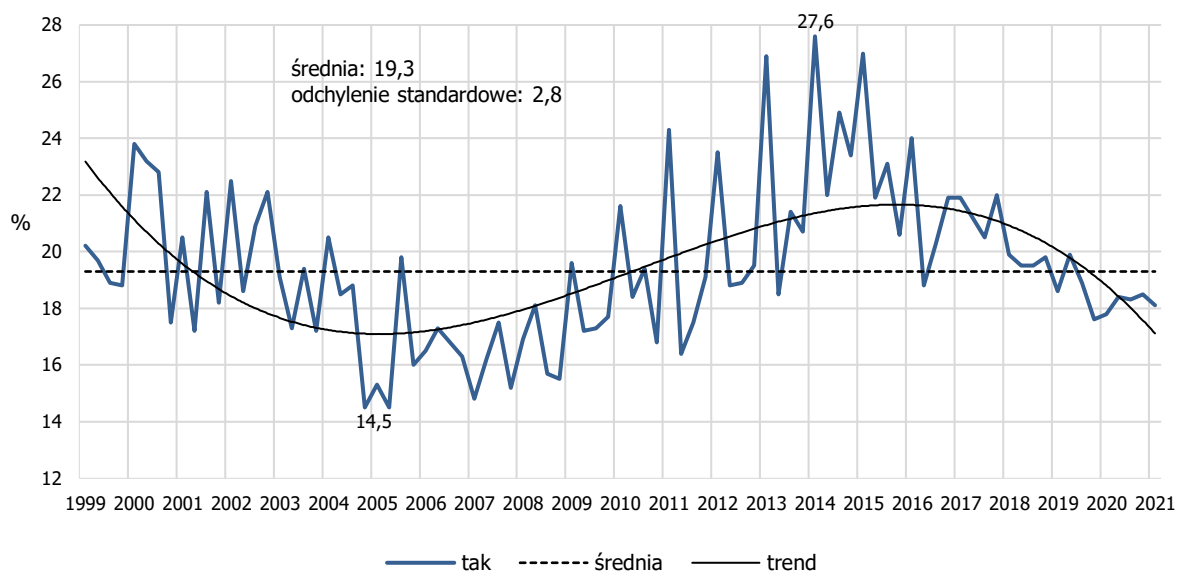
Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

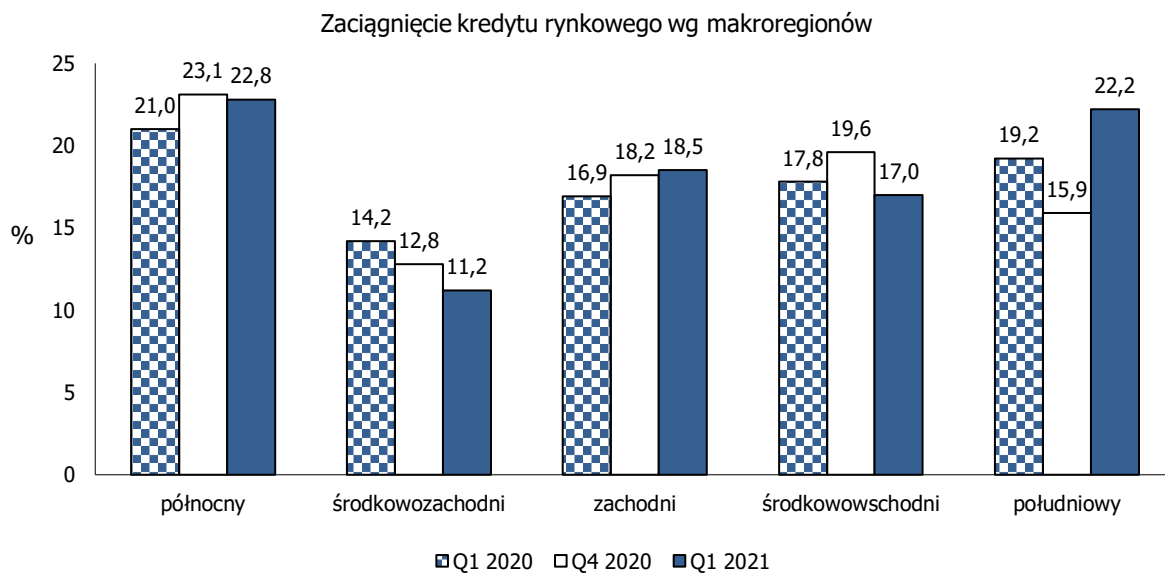
Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg grup PKD 2007

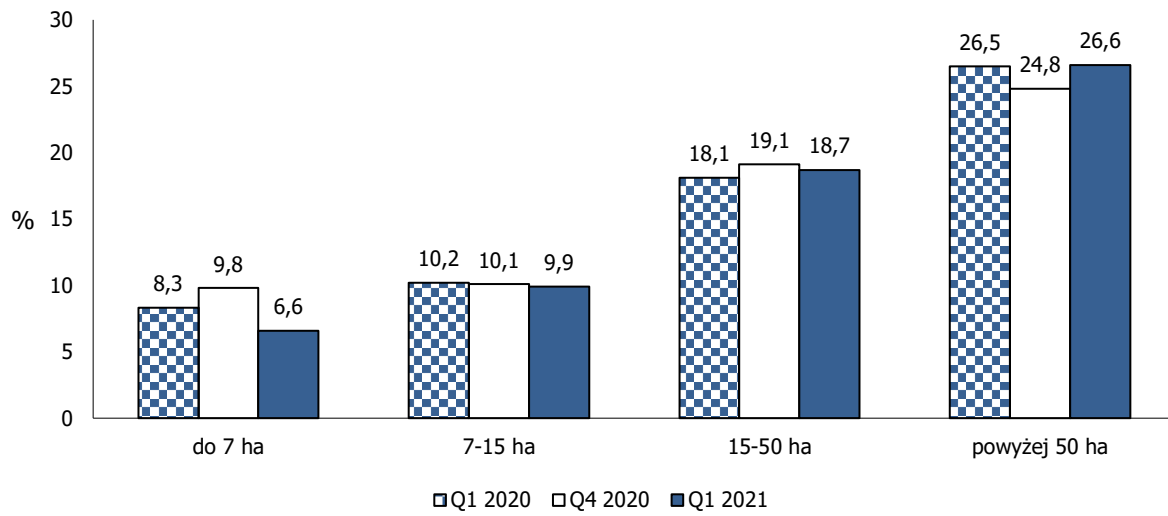
14. Zaciągnięcie kredytu rynkowego

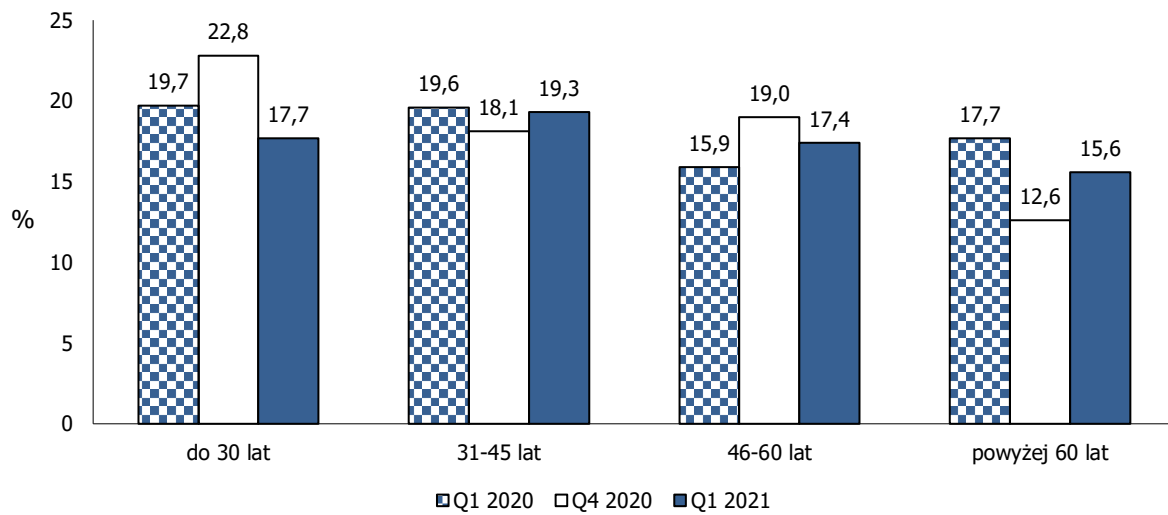
w %	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
tak	17,6	17,8	18,4	18,3	18,5	18,1
nie	82,4	82,2	81,6	81,7	81,5	81,9

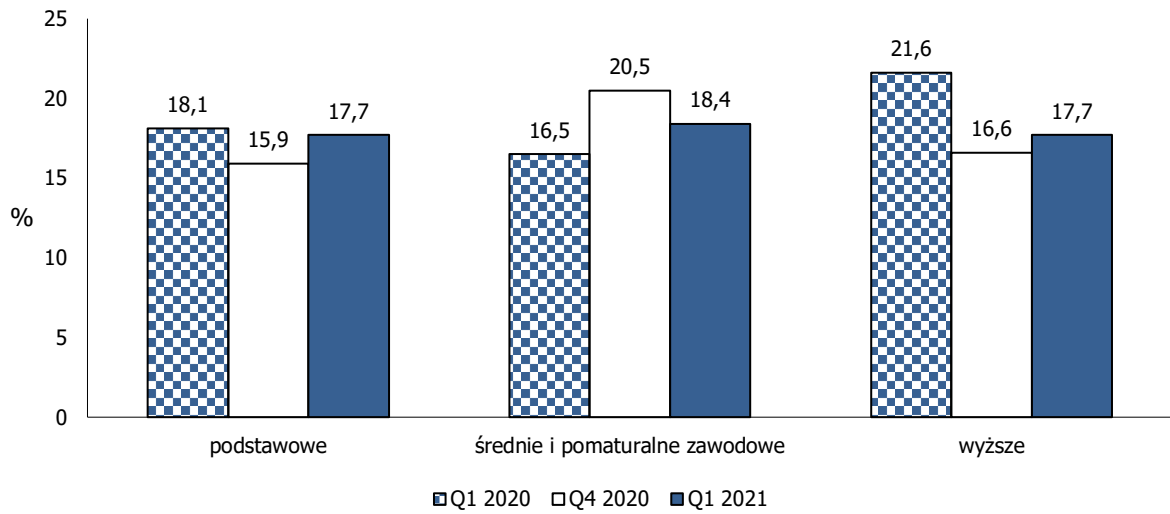
Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg powierzchni gospodarstw rolnych

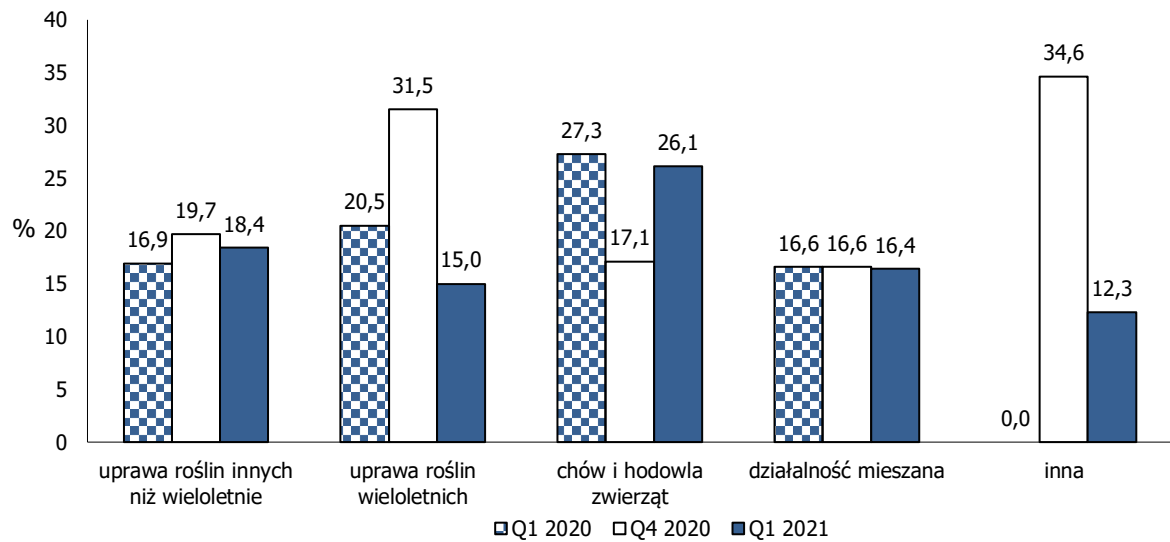
Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg grup PKD 2007

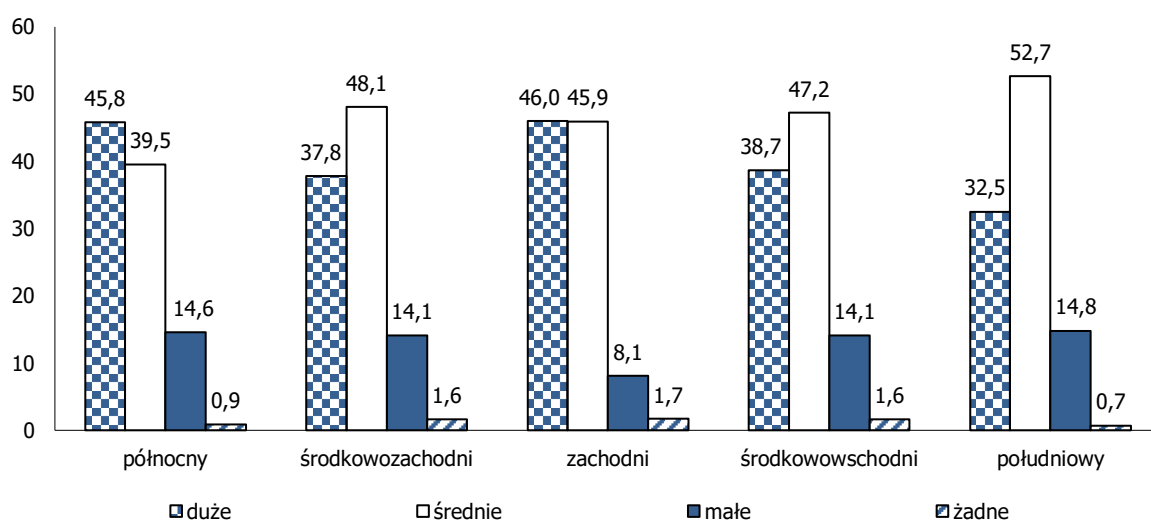

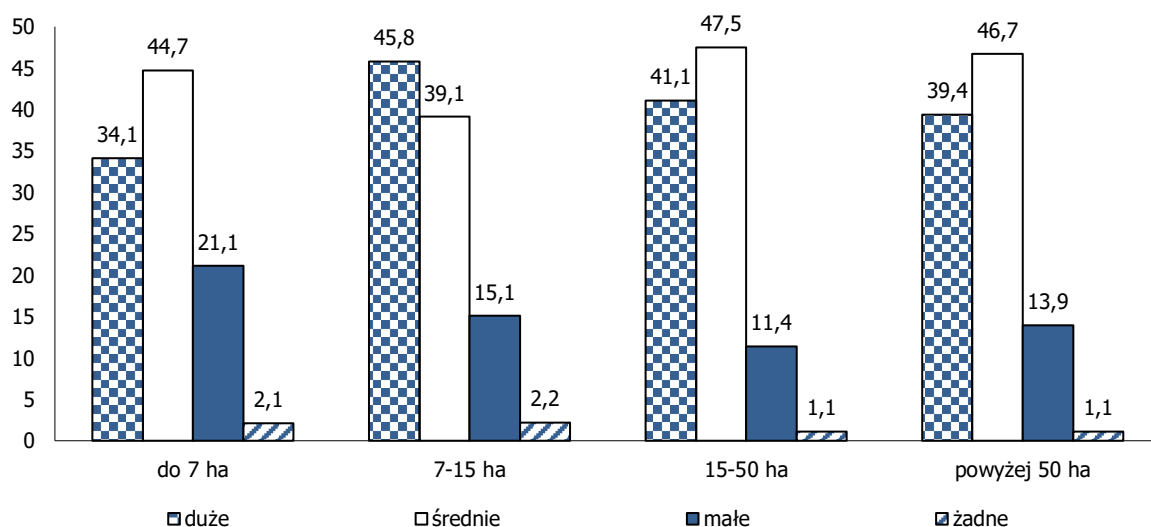
15. Znaczenie dopłat UE względem uzyskanych przychodów

	Q1 2016	Q1 2017	Q1 2018	Q1 2019	Q1 2020	Q1 2021
1. duże	35,6	42,2	43,1	41,3	42,8	41,3
2. średnie	45,6	44,5	44,8	45,3	44,8	45,7
3. małe	18,8	13,3	12,1	13,3	12,4	13,0
4. żadne, nie otrzymują	5,6	1,0	1,4	1,7	2,7	1,4
saldo (1.-3.)	16,8	28,9	31,0	28,0	30,4	28,3

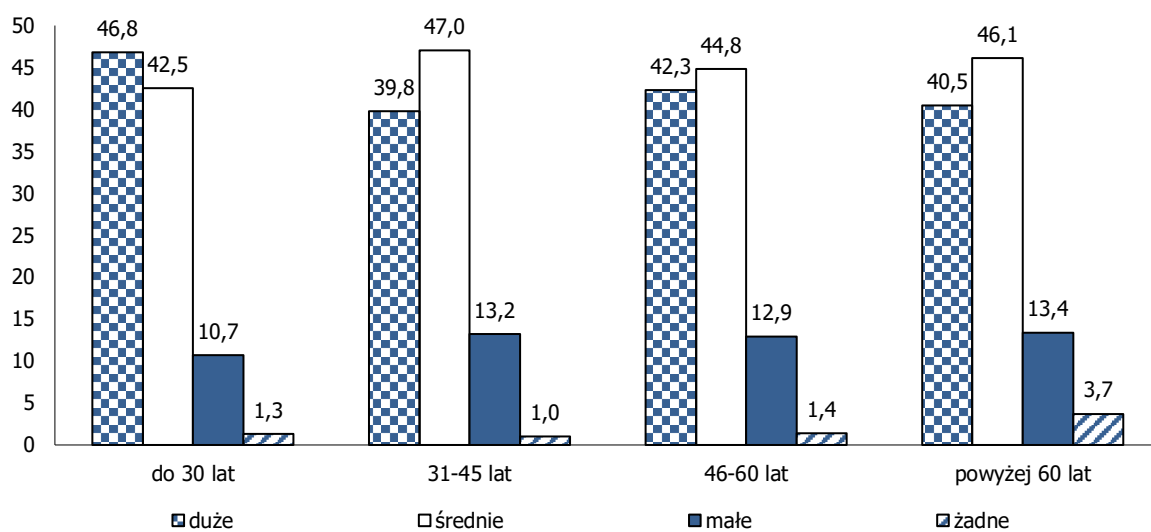
Znaczenie dopłat bezpośrednich wg makroregionów

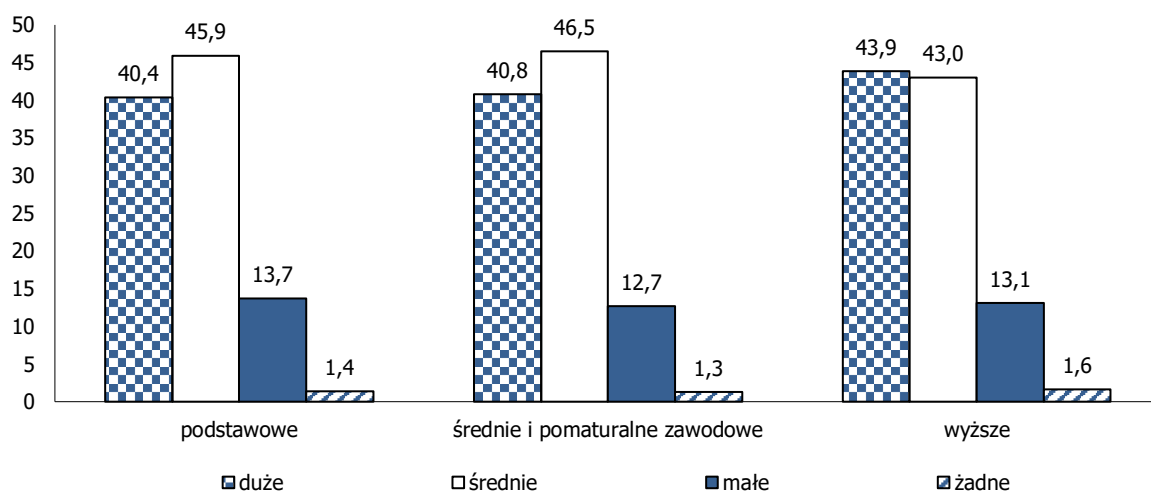
Znaczenie dopłat bezpośrednich wg powierzchni gospodarstw rolnych

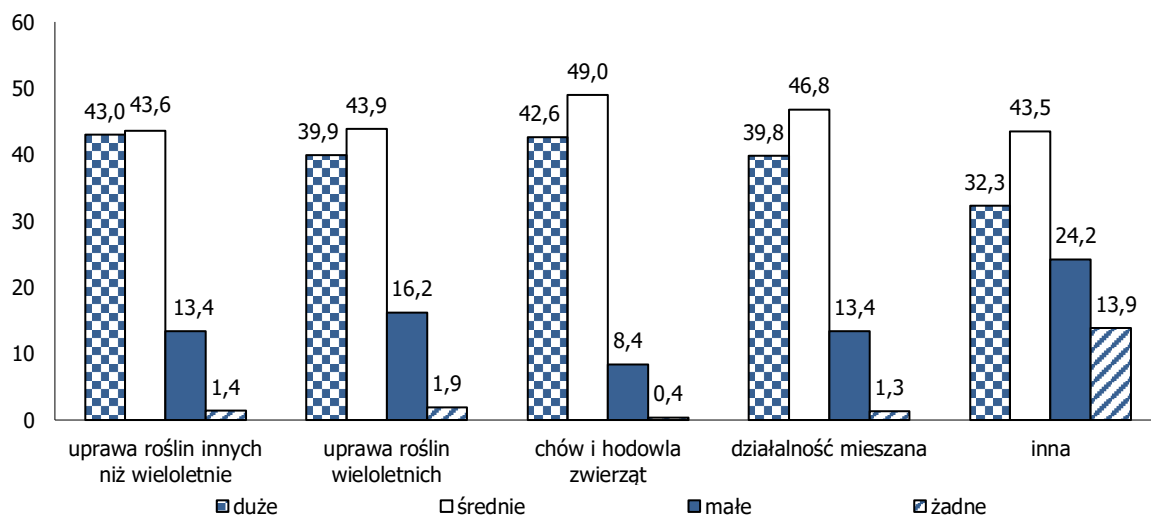
Znaczenie dopłat bezpośrednich wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

Znaczenie dopłat bezpośrednich wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

Znaczenie dopłat bezpośrednich wg grup PKD 2007

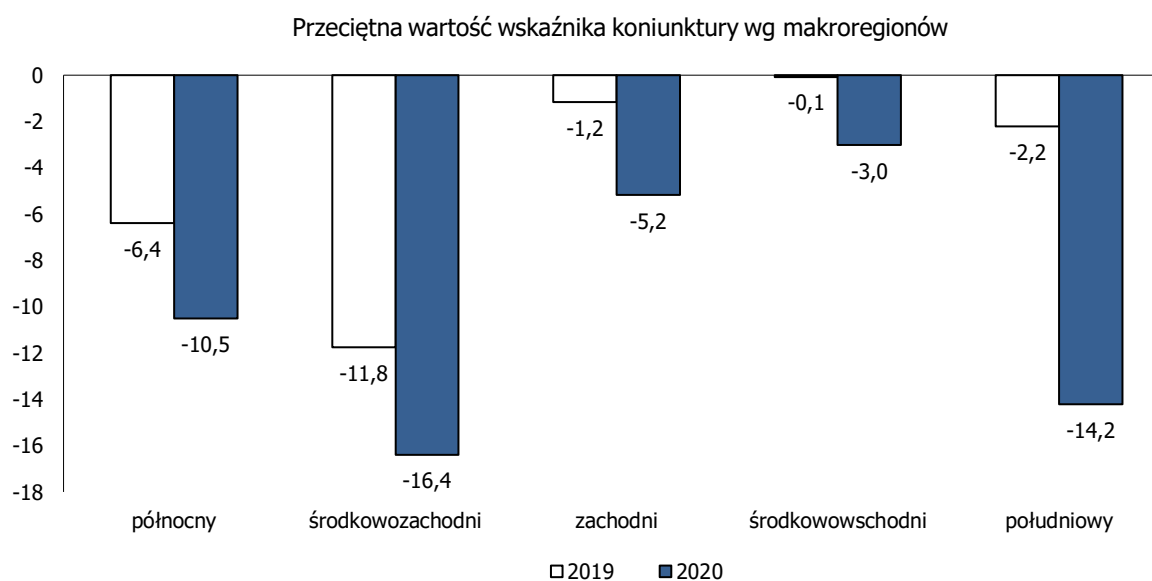
III. SUMMARY

In the 1st quarter of 2021 the agricultural confidence indicator (IRGAGR) decreased by 5.1 pts to -10.6 pts. The decline was due to a fall in money income of farmers, which is typical at the time of a year. Changes in all indicators of agricultural activity that are monitored under the survey programme (such as purchases of fertilizers, nutritive fodder and plant protection products, investment in machinery and buildings, among others) were rather minor. Farmers are getting less pessimistic about their near future economic prospects. As the next quarter is usually a period of spring recovery in agricultural activities, and the declining tendency, which began in the mid of 2017, seems to come to an end, an upturn is expected to materialize over the coming months.

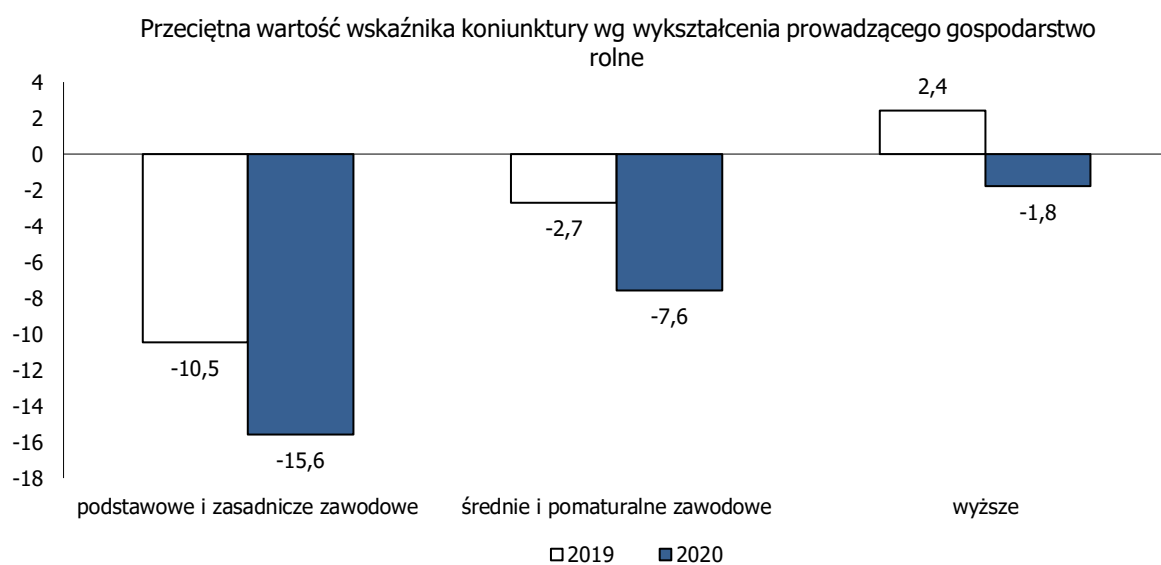
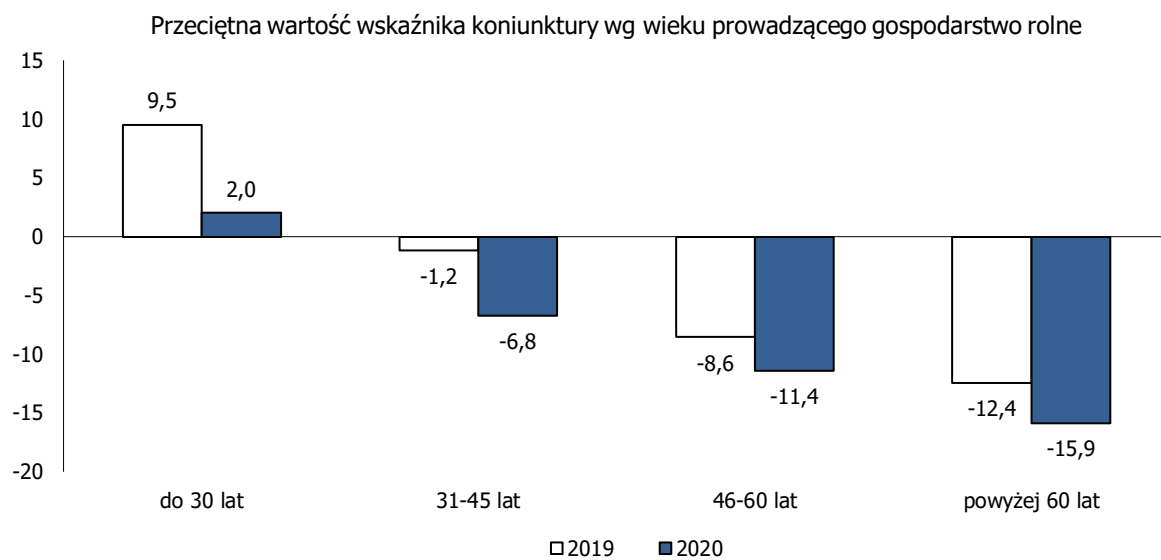
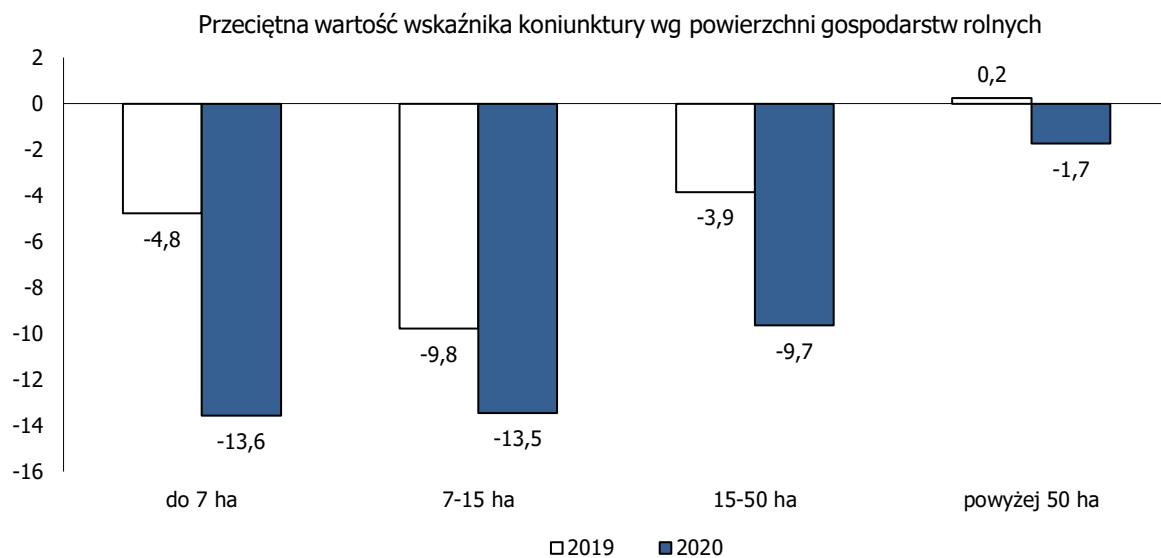
IV. KONIUNKTURA W ROLNICTWIE W 2020 R.

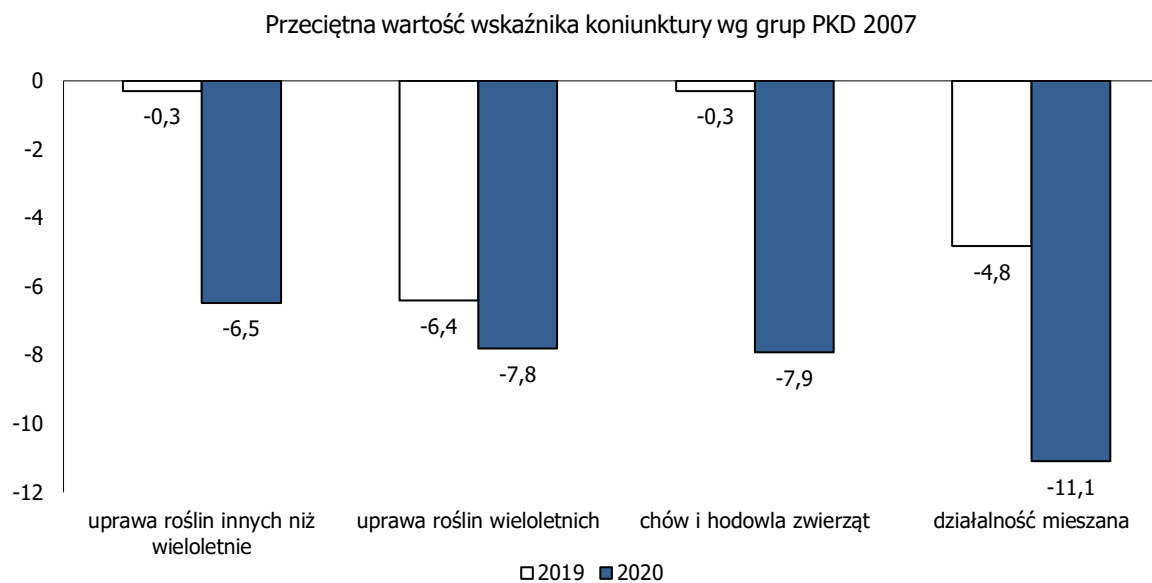
Rok 2020 stał bez wątplenia pod znakiem kryzysu COVID-19, choć jego wpływ na polskie rolnictwo był względnie niewielki. Obostrzenia wprowadzone w celu powstrzymania rozwoju epidemii nie wywołały recesji w sektorze rolno-spożywczym. Spadek popytu na surowce rolne ze strony sektora HoReCa został zrównoważony wzrostem popytu gospodarstw domowych i zagranicy. Nie wystąpiły zakłócenia w dostawach produktów rolno-spożywczych do przemysłu, ani w funkcjonowaniu gospodarstw rolnych. W większym stopniu na odnotowane pogorszenie się sytuacji w rolnictwie wpływ miały problemy, z którymi mierzy się ono od lat – rozdrobnienie obszarowe warunkujące niską intensywność produkcji i jej dochodowość. Aktywność rolnicza, mierzona wskaźnikiem IRGAGR, spadała z kwartału na kwartał, z wyjątkiem trzeciego kwartału, który przyniósł krótkotrwałą poprawę koniunktury, czemu sprzyjały warunki pogodowe i odprężenie nastrojów w gospodarstwach rolnych. Na koniec roku wskaźnik koniunktury osiągnął wartość -5,5 pkt, niższą niż w IV kwartale 2019 r. o 3,6 pkt. Średnioroczna wartość wskaźnika koniunktury była o 4,6 pkt niższa niż w 2019 r., głównie w wyniku spadku w drugim kwartale aż o 14,6 pkt w skali roku (na skutek impulsu kryzysowego). Kryzys COVID-19 silniej oddziaływał na nastroje rolników, niż odbił się na ich wynikach gospodarczych.

Pogorszenie się koniunktury w skali roku było powszechne (zob. rys. niżej). Największe spadki średniorocznych wartości ogólnego wskaźnika koniunktury zanotowano dla gospodarstw: położonych w makroregionie południowym (o 12 pkt), małych, tj. o powierzchni do 7 ha (o 8,8 pkt), kierowanych przez osoby młode, tj. w wieku do 30 lat (o 6,5 pkt), z wykształceniem podstawowym lub zasadniczym zawodowym (o 5,1 pkt) i gospodarstw zajmujących się chowem lub hodowlą zwierząt (o 7,6 pkt).

Ogólnie rzecz biorąc, sytuacja finansowa gospodarstw rolnych w 2020 r. nie uległa większym zmianom w porównaniu z rokiem 2019. Nieznacznie zmniejszyły się przychody i stan zadłużenia, nieco wzrosły oszczędności. Zmiany średniorocznych wartości poszczególnych sald nie przekroczyły 2 punktów. Nie zmienił się istotnie również odsetek gospodarstw, które zaciągnęły kredyt na zasadach rynkowych (o pół punktu procentowego średniorocznie), zaś odsetek gospodarstw, które wzięły kredyt na warunkach preferencyjnych, spadł z 30,5% do 27,4% (średniorocznie), co należy wiązać ze zmniejszeniem się ich dostępności.

Pogorszenie się koniunktury i spadek przychodów gospodarstw rolnych przełożyły się na zmniejszenie przez nie zakupów środków obrotowych i wydatków inwestycyjnych. Średnioroczne wartości sald odpowiedzi na pytania ankiety o wielkości zakupów nawozów sztucznych i pasz treściwych były w 2020 r. niższe niż w 2019 r. o, odpowiednio: 1,0 i 4,3 pkt. Wzrosła natomiast średnioroczna wartość salda dot. zakupów środków ochrony roślin (o 1,1 pkt). Z kolei średnioroczny odsetek gospodarstw podejmujących inwestycje w maszyny i urządzenia rolnicze obniżył się o 2,7 pkt proc., zaś odsetek gospodarstw wznoszących budynki i budowle spadł o 1,4 punktu procentowego.